Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/1309

8.5.2024

UREDBA (EU) 2024/1309 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 29. aprila 2024

o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev gigabitnih elektronskih komunikacijskih omrežij, spremembi Uredbe (EU) 2015/2120 in razveljavitvi Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitni infrastrukturi)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Digitalno gospodarstvo je v zadnjem desetletju močno spremenilo notranji trg. Vizija Unije je digitalno gospodarstvo, ki zagotavlja trajnostne gospodarske in družbene koristi na podlagi odlične, zanesljive in varne povezljivosti za vse in povsod v Evropi, tudi na podeželskih, oddaljenih in redko poseljenih območjih ter na prometnih koridorjih. Visokokakovostna digitalna infrastruktura, ki temelji na zelo visokozmogljivih omrežjih, kakor je opredeljeno v členu 2, točka 2, Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) (v nadaljnjem besedilu: zelo visokozmogljiva omrežja), je temelj skoraj vseh sektorjev sodobnega in inovativnega gospodarstva. Zagotavlja lahko inovativne storitve, učinkovitejše poslovne dejavnosti ter pametne, trajnostne in digitalne družbe, hkrati pa prispeva k doseganju podnebnih ciljev Unije. Je strateškega pomena za socialno in teritorialno kohezijo ter na splošno za konkurenčnost Unije, odpornost, digitalno suverenost in njen vodilni položaj na digitalnem področju. Digitalizacija pomembno vpliva na vsakodnevno socialno, gospodarsko, politično in kulturno življenje vseh ljudi v Uniji. Zato lahko omejen dostop in nezadostna širitev omrežja poglobita družbene neenakosti in s tem ustvarita nov digitalni razkorak med ljudmi, ki lahko v celoti izkoristijo učinkovito in varno digitalno povezljivost, ki jim omogoča dostop do širokega nabora storitev, in tistimi, ki tega ne morejo storiti. V zvezi s tem bi morala biti uvedba zelo visokozmogljivih omrežij v podeželskih, oddaljenih in redko poseljenih regijah ter v socialnih stanovanjih prednostna naloga pri javnih naložbenih projektih kot ključni vidik socialnega vključevanja. Zato bi morale imeti fizične in pravne osebe v zasebnemu in javnemu sektorju priložnost, da se vključijo v digitalno gospodarstvo.

(2) Hiter razvoj tehnologij, eksponentno povečevanje širokopasovnega prometa in vse večja rast povpraševanja po naprednih zelo visokozmogljivih povezavah so se med pandemijo COVID-19 še povečali. Zato so bili cilji iz sporočila Komisije z dne 19. maja 2010 z naslovom „Evropska digitalna agenda“, večinoma doseženi, vendar so tudi zastareli. Delež gospodinjstev, ki imajo dostop do interneta s hitrostjo 30 Mb/s, se je povečal z 58,1 % leta 2013 na

([1]) UL C 349, 29.9.2023, str. 116.
([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 23. aprila 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 29. aprila 2024.
([3]) Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).

90 % leta 2022. Razpoložljivost samo 30 Mb/s ni več primerna za prihodnost in ni usklajena z novimi cilji iz Direktive (EU) 2018/1972 za zagotavljanje povezljivosti in splošne razpoložljivosti zelo visokozmogljivih omrežij. Zato je Unija v Sklepu (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) določila posodobljene cilje do leta 2030, ki bolje ustrezajo pričakovanim potrebam po povezljivosti v prihodnosti, ko bi morala biti vsa evropska gospodinjstva pokrita z gigabitnim omrežjem, vsa naseljena območja pa z brezžičnimi omrežji visoke hitrosti naslednje generacije z zmogljivostjo, vsaj enakovredno 5G.

(3) Za dosego teh ciljev so potrebne politike za pospešitev, poenostavitev in znižanje stroškov postavitve zelo visokozmogljivih fiksnih in brezžičnih omrežij po vsej Uniji, vključno z ustreznim načrtovanjem, okrepljenim usklajevanjem ter vzpostavitvijo poenostavljenih in racionaliziranih postopkov izdaje dovoljenj, da bi zmanjšali upravna bremena za operaterje in nacionalne uprave.

(4) Združevanje vesoljske in prizemne infrastrukture je pomembno za vzpostavitev povezljivosti in pripravo na naslednji val digitalne infrastrukture, kar bo Uniji omogočilo, da prevzame vodilni položaj. Najnovejši tehnični napredek je omogočil nastanek satelitskih komunikacijskih konstelacij in postopno ponudbo storitev povezljivosti visoke hitrosti in razmeroma nizke latence, da bi omogočili povezljivost in povečali kohezijo po vsej Uniji, vključno z njenimi najbolj oddaljenimi regijami ter podeželskimi, oddaljenimi in redko poseljenimi območji. V zvezi s tem bi lahko vire, določene z Uredbo (EU) 2023/588 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), predvsem potencialne zmogljivosti komercialnega dostopa do interneta prihodnje satelitske konstelacije, upoštevali pri načrtovanju in postavitvi zelo visokozmogljivih fiksnih in brezžičnih omrežij po vsej Uniji ter po možnosti prispevali k postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij. Pomembno je poudariti, da satelitska povezljivost vključuje tudi zemeljske elemente, katerih postavitev lahko olajša ta uredba.

(5) Postavitev zelo visokozmogljivih omrežij po vsej Uniji zahteva obsežne naložbe, njihov pomemben delež pa so stroški nizkih gradbenih del. Skupna uporaba fizične infrastrukture bi omejila nujnost dragih nizkih gradbenih del in povečala učinkovitost postavitve naprednih širokopasovnih omrežij.

(6) Velik del stroškov postavitve zelo visokozmogljivih omrežij je mogoče pripisati neučinkovitosti v procesu postavitve, povezane z: (a) uporabo obstoječe pasivne infrastrukture, kot so kanali, vodi, vstopni jaški, omarice, drogovi, stebri, antene, stolpi in drugi podporni objekti; (b) ozkim grlom, povezanim z usklajevanjem gradbenih del, ki jih izvajajo omrežni operaterji ali javni organi; (c) obremenjujočim in dolgotrajnim upravnim postopkom za izdajo dovoljenj in (d) ozkim grlom, povezanim z napeljavo omrežij v stavbah, kar postavlja precejšnje finančne ovire predvsem za podeželska območja.

(7) Direktiva 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([6]), sprejeta kot odziv na nujnost znižanja stroškov postavitve širokopasovnih omrežij, je vključevala ukrepe za souporabo infrastrukture, usklajevanje gradbenih del in zmanjšanje upravnih bremen. Evropski svet je v sklepih o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope z dne 9. junija 2020, da bi dodatno olajšal postavitev zelo visokozmogljivih omrežij, vključno z optičnimi vlakni in 5G, pozval k svežnju dodatnih ukrepov za podporo sedanjim in nastajajočim potrebam postavitve omrežij, med drugim s pregledom Direktive 2014/61/EU.

(8) Ukrepi iz Direktive 2014/61/EU so prispevali k cenejši postavitvi elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti. Vendar bi bilo treba te ukrepe okrepiti in racionalizirati, da bi še dodatno zmanjšali stroške in pospešili postavitev omrežij.

([4]) Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030 (UL L 323, 19.12.2022, str. 4).

([5]) Uredba (EU) 2023/588 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2023 o vzpostavitvi Programa Unije za varno povezljivost za obdobje 2023–2027 (UL L 79, 17.3.2023, str. 1).

([6]) Direktiva 2014/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti (UL L 155, 23.5.2014, str. 1).

(9) Ukrepi, namenjeni učinkovitejši uporabi obstoječe javne in zasebne infrastrukture ter zmanjšanju stroškov in ovir pri izvajanju novih nizkih gradbenih del, bi morali bistveno prispevati k hitri in obsežni postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij, tudi na podeželskih, oddaljenih in redko poseljenih območjih ter na prometnih koridorjih. Ti ukrepi bi morali ohraniti učinkovito konkurenco, ne da bi pri tem škodovali zaščiti, varnosti in brezhibnemu delovanju obstoječe infrastrukture ali javnemu zdravju in okolju. Upoštevati bi bilo treba ustrezne metodologije in znanstvene podatke.

(10) Nekatere države članice so sprejele ukrepe za znižanje stroškov postavitve širokopasovnih omrežij, ki so celo presegali določbe Direktive 2014/61/EU. Vendar se ti ukrepi med državami članicami še vedno zelo razlikujejo in so imeli po vsej Uniji različne rezultate. Z okrepitvijo nekaterih od teh ukrepov po vsej Uniji in sprejetjem novih okrepljenih ukrepov bi lahko precej prispevali k boljšemu delovanju enotnega digitalnega trga. Poleg tega razlike v regulativnih zahtevah in nedosledno izvajanje pravil Unije včasih preprečujejo sodelovanje med podjetji za izvajanje gospodarskih javnih služb. Razlike lahko ustvarijo tudi ovire za vstop novih podjetij, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali pripadajoče zmogljivosti ali so za to pooblaščena, kakor je opredeljeno v členu 2, točka 29, Direktive (EU) 2018/1972 („operaterji“). Te razlike lahko tudi onemogočijo nove poslovne priložnosti, kar ovira razvoj notranjega trga za uporabo in postavitev fizične infrastrukture za zelo visokozmogljiva omrežja. Poleg tega ukrepi, o katerih se uradno obvesti v nacionalnih časovnih načrtih in poročilih o izvajanju, ki so jih države članice sprejele na podlagi Priporočila Komisije (EU) 2020/1307 ([7]), ne zajemajo vseh področij Direktive 2014/61/EU ter ne obravnavajo vseh zadev na dosleden in celovit način. Tako je kljub temu, da je sprejemanje ukrepov v celotnem postopku postavitve in v vseh sektorjih ključno, da se doseže celosten in znaten učinek. Države članice bi bilo treba spodbujati, naj še naprej uporabljajo najboljše prakse iz Priporočila (EU) 2020/1307, ki lahko omogočajo izvajanje te uredbe v skladu z načelom minimalne harmonizacije.

(11) Cilj te uredbe je okrepiti in uskladiti pravice in obveznosti, ki se uporabljajo po vsej Uniji, da bi pospešili postavitev zelo visokozmogljivih omrežij in medsektorsko usklajevanje, vključno s hrbteničnimi omrežji in brezžičnimi visokohitrostnimi omrežji naslednje generacije z zmogljivostjo, ki je vsaj enakovredna zmogljivosti 5G. Podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščena, zaradi trajne razdrobljenosti trgov elektronskih komunikacij ne morejo doseči ekonomije obsega. Pomanjkanje visokokakovostne povezljivosti v Uniji lahko močno vpliva na čezmejno trgovino in zagotavljanje storitev, saj je mogoče številne storitve zagotavljati le, kadar je v vsej Uniji vzpostavljeno ustrezno zmogljivo omrežje. Ta uredba zagotavlja izboljšane enake konkurenčne pogoje, vendar državam članicam ne preprečuje uvedbe ali ohranitve nacionalnih pravil v skladu s pravom Unije, ki so namenjeni spodbujanju skupne uporabe obstoječe fizične infrastrukture ali omogočajo učinkovitejšo in hitrejšo postavitev nove fizične infrastrukture z dopolnjevanjem ali preseganjem pravic in obveznosti iz te uredbe ter zagotavljajo rešitve za doseganje njenih ciljev. Države članice bi lahko na primer sprejele taka strožja ali podrobnejša pravila za skrajšanje rokov za izdajo ali zavrnitev dovoljenj, potrebnih za postavitev, uvedle dodatne izjeme v zvezi z dovoljenji, razširile določbe o usklajevanju gradbenih del tudi na zasebno financirane projekte ali zahtevale, da se več informacij o fizični infrastrukturi ali načrtovanih gradbenih delih zagotovi enotni informacijski točki v elektronski obliki, razširijo določbe o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture na stavbe v zasebni lasti ter uvedejo dodatni ukrepi za pospešitev postopkov za izdajanje dovoljenj, če ne kršijo prava Unije, vključno z določbami te uredbe.

(12) Za zagotovitev pravne varnosti, tudi v zvezi s posebnimi regulativnimi ukrepi na podlagi dela II, naslov II, poglavja II do IV, Direktive (EU) 2018/1972, Direktive Komisije 2002/77/ES ([8]) in Direktive (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]), bi morale določbe navedenih direktiv prevladati nad to uredbo. Ta uredba ne posega v možnost nacionalnih regulativnih organov, da ohranijo ali uvedejo ukrepe, ki ne spadajo na področje uporabe te

([7]) Priporočilo Komisije (EU) 2020/1307 z dne 18. septembra 2020 o skupnem naboru orodij za znižanje stroškov postavitve zelo visokozmogljivih omrežij ter zagotavljanje pravočasnega in naložbam prijaznega dostopa do radiofrekvenčnega spektra 5G za spodbujanje povezljivosti in podporo okrevanju gospodarstva po krizi zaradi COVID-19 v Uniji (UL L 305, 21.9.2020, str. 33).

([8]) Direktiva Komisije 2002/77/ES z dne 16. septembra 2002 o konkurenci na trgih za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL L 249, 17.9.2002, str. 21).

([9]) Direktiva (EU) 2022/2555 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti v Uniji, spremembi Uredbe (EU) št. 910/2014 in Direktive (EU) 2018/1972 ter razveljavitvi Direktive (EU) 2016/1148 (direktiva NIS 2) (UL L 333, 27.12.2022, str. 80).

uredbe, kot so obveznosti dostopa do ožičenja v stavbah, v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972.

(13) Za operaterje, predvsem za nove udeležence na trgu, je lahko precej bolj učinkovito, če pri uvajanju zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti uporabijo obstoječo fizično infrastrukturo, vključno s tisto iz drugih komunalnih sektorjev. To velja predvsem na območjih, kjer ni na voljo ustreznega elektronskega komunikacijskega omrežja ali kjer postavitev nove fizične infrastrukture ni ekonomsko izvedljiva. Poleg tega lahko sinergije med sektorji močno zmanjšajo potrebo po gradbenih delih, povezanih s postavitvijo zelo visokozmogljivih omrežij. Ta ponovna uporaba lahko zmanjša tudi socialne in okoljske stroške, povezane s temi deli, kot so onesnaževanje, hrup in prometni zastoji. Zato se ta uredba ne bi smela uporabljati samo za operaterje, ampak tudi za lastnike ali imetnike pravic do uporabe obsežne in povsod razširjene fizične infrastrukture, primerne za namestitev elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, na primer fizičnih omrežij za oskrbo z električno energijo, plinom in vodo, za kanalizacijo in drenažne sisteme, ter ogrevanje in prevozne storitve. V primeru imetnikov pravic to ne spreminja nobenih lastninskih pravic tretjih oseb ali omejuje njihovega uveljavljanja. Kadar je ustrezno, bi bilo treba v ta namen upoštevati tudi pravice najemnikov.

(14) Da bi pospešili postavitev zelo visokozmogljivih omrežij na notranjem trgu, bi bilo treba v tej uredbi določiti pravico podjetij, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali pripadajoče zmogljivosti (vključno s podjetji javnega značaja), do dostopa do fizične infrastrukture, in sicer neodvisno od njene lokacije ter pod poštenimi in razumnimi pogoji v skladu z običajnim uresničevanjem lastninskih pravic. Obveznost zagotovitve dostopa do fizične infrastrukture ne bi smela posegati v pravice lastnikov zemljišča ali stavbe, v kateri je infrastruktura nameščena.

(15) Konkretno, ob upoštevanju hitrega razvoja podjetij ki zagotavljajo predvsem pripadajoče zmogljivosti, kot so „upravljavci telekomunikacijske infrastrukture“, in njihove vse pomembnejše vloge kot ponudnikov dostopa do fizične infrastrukture, primerne za namestitev elementov brezžičnih elektronskih komunikacijskih omrežij, kot je 5G, bi bilo treba opredelitev „omrežni operater“ razširiti tako, da bi poleg podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali so pooblaščena za njihovo zagotavljanje, in operaterjev drugih vrst omrežij, kot so prometna, plinska ali električna, vključevala podjetja, ki zagotavljajo pripadajoče zmogljivosti, za katere tako veljajo vse obveznosti in ugodnosti iz te uredbe, razen določb o stavbni fizični infrastrukturi in dostopu. Da bi se zagotovila kontinuiteta storitev in predvidljivost načrtovane postavitve pripadajočih zmogljivosti, bi se morale pravne osebe, ki so dejavne predvsem kot najemnice zemljišč ali imetnice pravic do zemljišč, razen lastninskih pravic, na katerih naj bi bile ali so bile nameščene zmogljivosti z namenom postavitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij, ali ki upravljajo najemne pogodbe v imenu lastnikov zemljišč, in operaterji pogajati v dobri veri o dostopu do zemljišč in nacionalne regulativne organe obvestiti o svojih dogovorih, vključno s izpogajano ceno, ki bi morala po potrebi odražati tržne pogoje. Za olajšanje takih pogajanj bi lahko države članice zagotovile smernice, predvsem glede cene dostopa do zemljišč.

(16) Države članice bi morale imeti možnost, da razširijo obveznost iz te uredbe na organe, ki ne spadajo na njeno področje uporabe, kot so organizacijske enote, ki v skladu z zakonom niso pravne osebe, imajo pa pravno sposobnost in lahko v celoti sodelujejo v gospodarskih transakcijah, ali na podjetja, ki imajo koncesijo, podeljeno s strani javnih organov.

(17) Zaradi nizke stopnje diferenciacije je lahko v fizičnih delih omrežja pogosto hkrati nameščen širok nabor elementov elektronskih komunikacijskih omrežij, ne da bi vplivali na zagotavljanje glavne storitve in ob minimalnih stroških za prilagoditev. Ti elementi vključujejo elemente, ki lahko v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti zagotavljajo širokopasovne storitve dostopa pri hitrostih najmanj 100 Mb/s. Zato lahko fizična infrastruktura, namenjena samo namestitvi drugih elementov omrežja, ne da bi sama postala aktiven element omrežja, načeloma sprejme elektronske komunikacijske kable, opremo ali katere koli druge elemente elektronskih komunikacijskih omrežij, ne glede na trenutno uporabo ali lastništvo, varnostne zadržke ali prihodnje poslovne interese lastnikov infrastrukture. Fizična infrastruktura javnih elektronskih komunikacijskih omrežij bi načeloma lahko sprejela tudi elemente drugih omrežij. Zato bi morali imeti operaterji javnih elektronskih komunikacijskih omrežij v ustreznih primerih možnost, da omogočijo dostop do svojih omrežij za postavitev drugih omrežij. Države članice bi morale imeti možnost, da

določijo formalne upravne zahteve teh prošenj za dostop, kot so oblika takih prošenj ali osnutek pogodbe ali osnutek projekta namestitve zelo visokozmogljivih omrežij. Brez poseganja v vsakokratni splošni interes v zvezi z opravljanjem glavne storitve bi bilo treba spodbujati sinergije med omrežnimi operaterji, da bi pripomogli k hkratnemu uresničevanju digitalnih ciljev iz Sklepa (EU) 2022/2481.

(18) Če ni utemeljene izjeme lahko elementi fizične infrastrukture, ki so v lasti ali pod nadzorom organov javnega sektorja, tudi kadar jih upravljajo subjekti, pooblaščeni za opravljanje nalog v imenu teh organov javnega sektorja, tudi če niso del omrežja, sprejmejo tudi elemente elektronskih komunikacijskih omrežij in bi v takih primerih morali biti dostopni, da se omogoči namestitev omrežnih elementov zelo visokozmogljivih omrežij, predvsem brezžičnih omrežij. Primeri elementov fizične infrastrukture so stavbe, vključno z njihovimi strehami in deli fasad, vhodi v stavbe in vsa druga sredstva, vključno s cestno opremo – kot so ulične svetilke, prometni znaki, semaforji, panoji in nadstrešnice cestninskih postaj – ter postajališči za avtobuse in tramvaje, postajami podzemne železnice, železniškimi postajami in predori. Države članice morajo v sodelovanju z regionalnimi in lokalnimi organi opredeliti posebne kategorije fizične infrastrukture na svojem ozemlju, ki so v lasti organov javnega sektorja ali pod njihovim nadzorom in za katere obveznosti dostopa ne morejo veljati, na primer zaradi arhitekturne, zgodovinske, verske ali okoljske vrednosti, nacionalne varnosti ali varnosti v cestnem prometu. Da bi zagotovili javno sprejemanje in trajnostno postavitev, bi morali imeti omrežni elementi zelo visokozmogljivih omrežij minimalen vizualni učinek.

(19) Po eni strani bi lahko celotna območja, predvsem v podeželskih regijah, ostala brez povezljivosti, saj infrastruktura javnega sektorja ne omogoča namestitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali ni primerna zanje. Po drugi strani pa obstajajo poslovne stavbe, ki so edina alternativa za namestitev takih elementov. Da bi zagotovili povezljivost na oddaljenih in redko poseljenih območjih ter premostili vrzel v digitalni pokritosti med podeželskimi in mestnimi območji, hkrati pa čim bolj omejili poseganje v zasebno lastnino, kadar na zadevnem območju ni druge možnosti za razvoj zelo visokozmogljivih omrežij, bi lahko države članice določile, da bi morali lastniki zasebnih poslovnih stavb, ki se nahajajo na podeželskih ali oddaljenih območjih, ob izpolnitvi nekaterih posebnih pogojev operaterjem odobriti dostop do takih stavb pod poštenimi in razumnimi pogoji ter po cenah, ki odražajo tržne pogoje. Ta obveznost bi se uporabljala le, kadar bi bili izpolnjeni vsi naslednji pogoji: na zadevnem območju ni zelo visokozmogljivih omrežij iste vrste – fiksnega ali mobilnega – kot ga namerava postaviti prosilec za dostop, in na podlagi informacij, zbranih prek enotne informacijske točke, ki so na voljo na datum prošnje, ni predhodnega načrta za tako postavitev; ni razpoložljive fizične infrastrukture v lasti ali pod nadzorom omrežnih operaterjev ali organov javnega sektorja, ki bi bila tehnično primerna za namestitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij v zadevnem območju.

(20) Ta uredba ne bi smela posegati v posebne zaščitne ukrepe za zagotavljanje nacionalne varnosti, zaščite in javnega zdravja, varnosti in celovitosti omrežij, predvsem kritične infrastrukture, kakor je opredeljena v nacionalnem pravu, ter za preprečevanje vpliva na glavno storitev, ki jo opravlja omrežni operater ali organ javnega sektorja, predvsem pri omrežjih za oskrbo z vodo, namenjeno za prehrano ljudi. Vendar bi lahko splošna pravila nacionalne zakonodaje, ki omrežnim operaterjem prepovedujejo pogajanja s podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali pripadajoče zmogljivosti ali so za to pooblaščena, onemogočila vzpostavitev trga za dostop do fizične infrastrukture. Zato bi bilo treba taka splošna pravila odpraviti. Poleg tega ukrepi iz te uredbe državam članicam ne bi smeli preprečevati, da v skladu z veljavnim pravom Unije izvajalce gospodarskih javnih storitev spodbujajo k zagotavljanju dostopa do infrastrukture, tako da prihodke, ki izvirajo iz te storitve, izključijo iz osnove za izračun tarife za končne uporabnike za njihovo glavno dejavnost ali dejavnosti.

(21) Da bi zagotovili pravno varnost in preprečili nesorazmerno breme za omrežne operaterje zaradi hkratne uporabe dveh različnih režimov dostopa do iste fizične infrastrukture, za fizično infrastrukturo, za katero veljajo obveznosti dostopa, ki jih uvedejo nacionalni regulativni organi na podlagi Direktive (EU) 2018/1972, ali obveznosti dostopa, ki izhajajo iz uporabe pravil Unije o državni pomoči, ne bi smele veljati obveznosti dostopa iz te uredbe, dokler se uporabljajo take obveznosti dostopa. Vendar bi se morala ta uredba uporabljati, kadar nacionalni regulativni organ

uvede obveznost glede dostopa na podlagi Direktive (EU) 2018/1972, ki omejuje uporabo zadevne fizične infrastrukture. To bi se na primer lahko zgodilo, kadar operater, ki namerava priključiti bazne postaje, zaprosi za dostop do obstoječe fizične infrastrukture, za katero so na trgu za dostop do veleprodajnih namenskih zmogljivosti uvedene obveznosti dostopa v smislu Priporočila Komisije (EU) 2020/2245 ([10]).

(22) Da bi zagotovili sorazmernost in ohranili naložbene spodbude, bi moral imeti omrežni operater ali organ javnega sektorja pravico, da iz objektivnih in utemeljenih razlogov zavrne dostop do določene fizične infrastrukture. Tako bi bila lahko fizična infrastruktura, do katere je bil zaprošen dostop, tehnično neprimerna zaradi posebnih okoliščin ali zaradi trenutnega pomanjkanja ustreznega prostora ali zaradi načrtov, da se ta prostor uporabi za druge namene, kar je mogoče zadostno dokazati, na primer z javno dostopnimi naložbenimi načrti. Da bi se izognili morebitnemu izkrivljanju konkurence ali vsakršni morebitni zlorabi pogojev za zavrnitev dostopa, bi morala biti vsaka taka zavrnitev ustrezno utemeljena ter temeljiti na objektivnih in podrobnih razlogih. Taki razlogi se na primer ne bi šteli za objektivne, kadar je podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, postavilo fizično infrastrukturo zaradi usklajevanja gradbenih del z omrežnim operaterjem, ki ni operater elektronskega komunikacijskega omrežja, in zavrne dostop na podlagi domnevnega pomanjkanja razpoložljivega prostora za namestitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij, ki je posledica odločitev podjetja pod njegovim nadzorom. V takem primeru lahko pride do izkrivljanja konkurence, če na območju, do katerega bi bil lahko zaprošen dostop, ni drugega zelo visokozmogljivega omrežja. Podobno bi lahko v posebnih okoliščinah souporaba infrastrukture ogrozila varnost ali javno zdravje, celovitost in varnost omrežja, vključno s kritično infrastrukturo, ali bi ogrozila opravljanje storitev, ki se primarno zagotavljajo z uporabo iste infrastrukture. Poleg tega ima lahko dostop do osnovne fizične infrastrukture v primerih, ko omrežni operater že zagotavlja pasivni veleprodajni fizični dostop do elektronskih komunikacijskih omrežij, ki bi ustrezal potrebam prosilca za dostop, kot so neuporabljena optična vlakna ali razvezava optičnih vlaken, negativen ekonomski učinek na poslovni model operaterja omrežja, predvsem operaterjev, ki zagotavljajo izključno veleprodajni dostop, in ga odvračal od naložb ter tako ustvaril oviro za hitro postavitev zelo visokozmogljivih omrežij na podeželskih in oddaljenih območjih. Ta uredba državam članicam ne preprečuje omejevanja pogojev za zavrnitev dostopa na podlagi obstoja alternativne ponudbe neuporabljenih optičnih vlaken ali razvezav optičnih vlaken, kadar taki izdelki na zadevnem trgu ne bi predstavljali izvedljivega alternativnega načina pasivnega veleprodajnega fizičnega dostopa do elektronskih komunikacijskih omrežij. Neučinkovitemu podvajanju elementov zelo visokozmogljivih omrežij, ki ogroža začetne naložbe in naložbene načrte, bi se bilo treba izogniti predvsem na podeželskih območjih, kjer več kot eno zelo visokozmogljivo omrežje na tem območju morda ne bi bilo ekonomsko upravičeno, brez poseganja v Direktivo 2002/77/ES, pod pogojem, da bi bil rezultat take odločitve še naprej skladen z načelom enakega obravnavanja. Pri oceni poštenega in razumnega značaja pogojev za tak alternativni način veleprodajnega fizičnega dostopa bi bilo treba med drugim upoštevati osnovni poslovni model podjetja, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno in ki omogoča dostop, in nujnost preprečevanja kakršne koli krepitve morebitne pomembne tržne moči katere koli strani in ali ponudnik dostopa povezuje ali združuje dostop s storitvami, ki niso nujno potrebne.

(23) Da bi ohranili naložbene spodbude ter preprečili negativne in nenamerne ekonomske učinke na poslovni model operaterja, ki je prvi na trgu, pri postavitvi omrežij z optiko do prostorov, predvsem na podeželskih območjih, bi lahko države članice v primeru, ko je podoben razlog za zavrnitev dostopa že uporabljen v nacionalni zakonodaji skladno z zakonodajo Unije, določile, da kadar podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, išče dostop do edinega optičnega omrežja, ki obstaja na njegovem ciljnem območju pokritosti, lahko ponudnik dostopa zavrne dostop do svoje fizične infrastrukture, če pod poštenimi in razumnimi pogoji zagotavlja izvedljiv alternativni način veleprodajnega aktivnega dostopa, ki je primeren za zagotavljanje zelo visokozmogljivih omrežij. Tak veleprodajni aktivni dostop bi moral operaterju, ki je vložil prošnjo, zagotoviti razpoložljivost zelo visokozmogljivih omrežij in možnost zagotavljanja storitev s kakovostjo in značilnostmi, neodtujljivimi zelo visokozmogljivim omrežjem, ki so primerljive s pasivnim dostopom, kot so neuporabljena optična vlakna ali razvezava optičnih vlaken, v smislu možnosti za kakovost ali značilnosti storitve. Poleg tega bi bilo treba te izvedljive alternativne načine veleprodajnega aktivnega dostopa zagotoviti na nediskriminatoren in odprt način. V ta namen bi

([10]) Priporočilo Komisije (EU) 2020/2245 z dne 18. decembra 2020 o upoštevnih trgih izdelkov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, ki so lahko predmet predhodne regulacije v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah, 18.12.2020, C(2020) 8750, (UL L 439, 29.12.2020, str. 23).

moral operater, ki drugim operaterjem zagotavlja dostop, uporabljati enakovredne pogoje v enakovrednih okoliščinah ter drugim operaterjem zagotavljati storitve in informacije pod enakimi pogoji in enake kakovosti kot za svoje storitve ali storitve svojih hčerinskih družb ali partnerjev, da se zagotovi enaka obravnava in vsem operaterjem, vključno z operaterjem, ki zagotavlja storitve, enake možnosti.

(24) Da bi olajšali ponovno uporabo obstoječe fizične infrastrukture, kadar operaterji zaprosijo za dostop na določenem območju, bi morali omrežni operaterji in organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, pripraviti ponudbo za souporabo zmogljivosti pod poštenimi in razumnimi pogoji, vključno s ceno, razen če se dostop zavrne zaradi objektivnih in utemeljenih razlogov. Tudi od organov javnega sektorja bi bilo treba zahtevati, da ponudijo dostop pod nediskriminatornimi pogoji. Odvisno od okoliščin bi lahko na pogoje, pod katerimi se tak dostop odobri, vplivalo več dejavnikov. Taki dejavniki so med drugim: (a) morebitni preventivni zaščitni ukrepi, ki jih je treba sprejeti zaradi omejevanja škodljivih vplivov na zaščito, varnost in celovitost omrežja; (b) morebitne posebne določbe o odgovornosti v primeru škode; (c) uporaba morebitnih javnih subvencij, odobrenih za postavitev infrastrukture, vključno s posebnimi pogoji, ki so vezani na subvencije ali določeni v nacionalnem pravu na podlagi prava Unije; (d) zmožnost zgraditi ali zagotoviti infrastrukturno zmogljivost za izpolnjevanje ali zagotavljanje obveznosti javnih storitev, ter (e) katere koli omejitve, ki izvirajo iz nacionalnih določb, katerih namen je varstvo okolja, vključno s čim večjim zmanjšanjem vizualnega vpliva infrastrukture, da se zagotovi javna podpora, javno zdravje, javna varnost ali izpolnitev ciljev iz prostorskega načrtovanja.

(25) Naložbe v fizično infrastrukturo javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti bi morale neposredno prispevati k ciljem iz Sklepa (EU) 2022/2481 in preprečevati oportunistično ravnanje. Ker so za dostop odgovorni omrežni operaterji, med drugim operaterji in podjetja za izvajanje gospodarskih javnih služb, ter organi javnega sektorja, bi bilo treba pri merilih za določanje poštenih in razumnih cen ter izogibanje previsokim cenam upoštevati njihove različne položaje in poslovne modele. Na primer, vsi ponudniki dostopa bi morali imeti enake možnosti za povračilo stroškov, ki jih imajo pri zagotavljanju dostopa do svoje fizične infrastrukture, ter morebitne dodatne stroške vzdrževanja in prilagajanja, ki so posledica zagotavljanja dostopa do take infrastrukture. Konkretno, pri vsaki obveznosti dostopa do obstoječe fizične infrastrukture ali usklajevanja gradbenih del, ki jo imajo operaterji, vključno s podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve ali so pooblaščena za njihovo zagotavljanje ali samo pripadajočih zmogljivosti, morajo skrbno upoštevati številne dejavnike, kot so ekonomska upravičenost teh naložb na podlagi njihovega profila tveganja ter potrebo po pravični donosnosti teh naložb in morebitni časovni razpored donosnosti naložb. Poleg tega bi bilo treba pri določanju cen dostopa zagotoviti ustrezno upoštevanje različnih poslovnih modelov tistih operaterjev, ki zagotavljajo predvsem pripadajoče zmogljivosti in fizični dostop do več kot enega ponudnika javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, ob upoštevanju ustreznih smernic Komisije. Glede na to, da cene in pogoje določajo omrežni operaterji in organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, bi lahko bodisi ponudniki dostopa bodisi organi za reševanje sporov uporabili nekatere obstoječe pogodbe in komercialne pogoje, o katerih so se dogovorili prosilci za dostop in ponudniki dostopa, kot primerjalni faktor, da bi ugotovili, ali so cene in pogoji pošteni in razumni, saj odražajo tržne cene in pogoje v času sklenitve pogodbe. To ne bi smelo posegati v oceno organov za reševanje sporov, ki lahko med drugim upoštevajo dejstvo, da pogodbe, ki jih predložijo stranke, ne izpolnjujejo meril za določanje cen iz te uredbe.

(26) Organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, morda nimajo dovolj sredstev, izkušenj ali potrebnega tehničnega znanja za pogajanja z operaterji o dostopu. Za olajšanje dostopa do fizične infrastrukture teh organov javnega sektorja bi bil lahko imenovan organ, ki bi usklajeval prošnje za dostop, zagotavljal pravno in tehnično svetovanje za pogajanja o pogojih dostopa ter prek enotne informacijske točke zagotavljal ustrezne informacije o taki fizični infrastrukturi. Usklajevalni organ bi lahko organom javnega sektorja pomagal tudi pri pripravi vzorčnih pogodb ter spremljal izid in trajanje postopka obravnavanja prošenj za dostop. Organ bi lahko pomagal tudi pri sporih glede dostopa do fizične infrastrukture, ki je v lasti organov javnega sektorja ali jo ti nadzorujejo.

(27) Za zagotovitev skladnosti pristopov med državami članicami ob upoštevanju različnih razmer v njih bi lahko Komisija v tesnem sodelovanju z Organom evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) zagotovila smernice za uporabo določb o dostopu do fizične infrastrukture, med drugim tudi za uporabo poštenih in razumnih pogojev. Pri pripravi smernic bi bilo treba ustrezno upoštevati mnenja deležnikov, nacionalnih organov in nacionalnih organov za reševanje sporov, da bi, kolikor je mogoče, zagotovili, da te smernice ne bodo ovirale uveljavljenih načel, da bodo v skladu s postopkovnimi pravili nacionalnih organov za reševanje sporov in da ne bodo škodile nadaljnji postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij. Smernice bi lahko upoštevale značilnosti omrežnih operaterjev in njihov poslovni model.

(28) Operaterji bi morali imeti – če zanj zaprosijo – dostop do osnovnih informacij o fizični infrastrukturi in načrtovanih gradbenih delih na območju postavitve. To jim bo omogočilo učinkovito načrtovanje postavitve zelo visokozmogljivih omrežij in zagotavljanje najučinkovitejše uporabe obstoječe fizične infrastrukture, primerne za postavitev takih omrežij, in načrtovanih gradbenih del. Te osnovne informacije so predpogoj za oceno potenciala uporabe obstoječe fizične infrastrukture ali usklajevanja načrtovanih gradbenih del na določenem območju, pa tudi za zmanjšanje škode na kateri koli obstoječi fizični infrastrukturi. Glede na število vključenih deležnikov, ki pokrivajo javno in zasebno financirana gradbena dela, kot je ustrezno, ter po potrebi obstoječo ali načrtovano fizično infrastrukturo, in zaradi lažjega dostopa do teh informacij med sektorji in mejami bi morali omrežni operaterji in organi javnega sektorja, za katere veljajo obveznosti glede preglednosti, nemudoma in v roku, dati na voljo takšne najnovejše osnovne informacije prek enotne informacijske točke. To bo poenostavilo obravnavo prošenj za dostop do takih informacij in operaterjem omogočilo, da izrazijo svoj interes za dostop do fizične infrastrukture ali usklajevanje gradbenih del, pri katerih je čas odločilnega pomena. Osnovne informacije o načrtovanih gradbenih delih bi bilo treba dati na voljo prek enotne informacijske točke takoj, ko so informacije na voljo zadevnemu omrežnemu operaterju, v vsakem primeru, in kadar so potrebna dovoljenja, pa najpozneje dva meseca pred prvo predložitvijo vloge za dovoljenje pristojnim organom. Omrežni operaterji in organi javnega sektorja, za katere veljajo obveznosti glede preglednosti, bi lahko zagotovljene osnovne informacije proaktivno in prostovoljno razširili, da bi vključevale dodatne značilnosti, kot so, v primerih obstoječe fizične infrastrukture, informacije o stopnji zasedenosti fizične infrastrukture, kadar so na voljo, ali okvirne informacije o razpoložljivosti neuporabljenih optičnih vlaken.

(29) Osnovne informacije bi morale biti nemudoma na voljo prek enotne informacijske točke pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji, tako da lahko operaterji predložijo svoje prošnje za informacije. Enotno informacijsko točko bi lahko sestavljalo odložišče informacij v elektronski obliki, kjer je mogoče dostopati do informacij ali jih dajati na voljo in vlagati prošnje prek spleta z uporabo digitalnih orodij, kot so spletna mesta, digitalne aplikacije in digitalne platforme. Informacije, ki so na voljo, so lahko omejene zaradi zagotavljanja varnosti in celovitosti omrežja, in sicer kritične infrastrukture, nacionalne varnosti ali zaščite zakonitih operativnih in poslovnih skrivnosti. Ni nujno, da enotna informacijska točka gosti informacije, pod pogojem, da je na voljo medomrežno povezovanje do drugih digitalnih orodij, kot so spletni portali, digitalne platforme, podatkovne zbirke ali digitalne aplikacije, kjer so informacije shranjene. V skladu s tem se lahko predvidijo različni modeli za enotno informacijsko točko. Enotna informacijska točka lahko zagotavlja dodatne funkcionalnosti, kot je dostop do dodatnih informacij ali podpora postopku obravnavanja prošenj za dostop do obstoječe fizične infrastrukture ali prošenj za usklajevanje gradbenih del.

(30) Poleg tega, če je prošnja razumna, bi morala biti operaterjem dana možnost, da pod preglednimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi pogoji ter brez poseganja v zaščitne ukrepe, sprejete za zagotavljanje varnosti in celovitosti omrežja, varovanje zaupnosti ter operativnih in poslovnih skrivnosti, opravijo preglede na kraju samem in zaprosijo za informacije o načrtovanih gradbenih delih, predvsem če je to potrebno zaradi možnosti souporabe obstoječe fizične infrastrukture ali usklajevanja gradbenih del.

(31) Prek enotnih informacijskih točk bi bilo treba spodbujati večjo preglednost načrtovanih gradbenih del. To je mogoče doseči s preusmerjanjem operaterjev na take informacije, kadar so na voljo. Preglednost bi se lahko uveljavila tudi tako, da bi se vloge za izdajo dovoljenja pogojevale z dajanjem na voljo informacij o načrtovanih gradbenih delih najprej prek enotne informacijske točke.

(32) Diskrecijska pravica držav članic, da naloge enotnih informacijskih točk dodelijo več kot enemu pristojnemu organu, ne bi smela vplivati na njihovo sposobnost učinkovitega izvajanja teh nalog. Kadar je v državi članici vzpostavljenih več enotnih informacijskih točk, bi morala enotna nacionalna digitalna vstopna točka, sestavljena iz skupnega uporabniškega vmesnika, zagotoviti nemoten elektronski dostop do vseh enotnih informacijskih točk. Enotna informacijska točka bi morala biti v celoti digitalizirana in zagotavljati preprost dostop do ustreznih digitalnih orodij. To bi omrežnim operaterjem in organom javnega sektorja omogočilo uveljavljanje njihovih pravic in izpolnjevanje obveznosti iz te uredbe, ki vključujejo hiter dostop do minimalnih informacij o obstoječi fizični infrastrukturi in načrtovanih gradbenih delih, elektronskih upravnih postopkov za izdajo dovoljenj in podelitev pravic poti ter informacij o veljavnih pogojih in postopkih. Kot del teh osnovnih informacij bi morala enotna informacijska točka omogočati dostop do georeferenciranih informacij o lokaciji obstoječe fizične infrastrukture in načrtovanih gradbenih del. Države članice bi morale za olajšanje takega dostopa zagotoviti avtomatizirana digitalna orodja za predložitev georeferenciranih informacij in orodja za pretvorbo v podprte oblike podatkov. Taka orodja bi bila lahko na voljo omrežnim operaterjem in organom javnega sektorja, odgovornim za zagotavljanje teh informacij prek enotne informacijske točke. Kadar so georeferencirani podatki o lokaciji na voljo prek drugih digitalnih orodij, kot je geoportal INSPIRE na podlagi Direktive 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([11]), bi lahko enotna informacijska točka zagotovila uporabniku prijazen dostop do teh informacij.

(33) Da bi zagotovili sorazmernost in varnost, zahteve po dajanju na voljo informacij o obstoječi fizični infrastrukturi prek enotne informacijske točke ni treba uporabiti iz istih razlogov, kot so tisti, ki upravičujejo zavrnitev prošnje za dostop. Poleg tega bi lahko bilo dajanje na voljo informacij o obstoječi fizični infrastrukturi prek enotne informacijske točke v zelo posebnih primerih za omrežne operaterje in organe javnega sektorja obremenjujoče ali nesorazmerno. To bi se lahko zgodilo na primer, kadar kartiranje zadevnih sredstev še ni na voljo in kadar bi bilo zelo drago ali kadar se pričakuje, da bo na nekaterih območjih države članice ali v zvezi z določeno posebno fizično infrastrukturo zelo malo prošenj za dostop. Kadar se na podlagi analize stroškov in koristi izkaže, da je zagotavljanje informacij nesorazmerno, omrežni operaterji in organi javnega sektorja ne bi smeli biti zavezani dajanju na voljo takih informacij. Države članice bi morale tako analizo stroškov in koristi opraviti po posvetovanju z deležniki o povpraševanju po dostopu do obstoječe fizične infrastrukture, analizo pa bi bilo treba redno posodabljati. Postopek posvetovanja in njegov izid bi morala biti javno dostopna prek enotne informacijske točke.

(34) Za zagotovitev skladnosti bi se morali pristojni organi, ki opravljajo naloge enotne informacijske točke, nacionalni regulativni organi, ki opravljajo svoje naloge na podlagi Direktive (EU) 2018/1972, ali drugi pristojni organi, kot so nacionalni, regionalni ali lokalni organi, pristojni za kataster ali izvajanje Direktive 2007/2/ES, po potrebi posvetovati in sodelovati med seboj. Namen takega sodelovanja bi moral biti čim bolj zmanjšati trud pri izpolnjevanju obveznosti glede preglednosti, ki jih imajo omrežni operaterji in organi javnega sektorja, vključno s podjetji, določenimi kot podjetja s pomembno tržno močjo (v nadaljnjem besedilu: operaterji s pomembno tržno močjo), da dajo na voljo informacije o svoji fizični infrastrukturi. Kadar se zahteva drugačen nabor podatkov o fizični infrastrukturi operaterja s pomembno tržno močjo, bi moralo tako sodelovanje omogočiti vzpostavitev koristnih medsebojnih povezav in sinergij med podatkovno zbirko, povezano s pomembno tržno močjo, in enotno informacijsko točko ter sorazmernih skupnih praks zbiranja in zagotavljanja podatkov, da se zagotovijo rezultati, ki so lahko primerljivi. Cilj sodelovanja bi moral biti tudi lažji dostop do informacij o fizični infrastrukturi glede na nacionalne okoliščine. Če se regulativne obveznosti spremenijo ali umaknejo, bi morale prizadete strani imeti možnost, da se dogovorijo o najboljših rešitvah za prilagoditev zbiranja in zagotavljanja podatkov o fizični infrastrukturi novim veljavnim regulativnim zahtevam.

(35) Države članice bi morale imeti možnost, da odločijo, da se obveznost glede preglednosti za usklajevanje gradbenih del ne uporablja za vrste gradbenih del, ki se nanašajo na nacionalno kritično infrastrukturo, ali zaradi nacionalne varnosti, kot so jih opredelile države članice. Organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, in omrežni operaterji bi morali imeti možnost, da odločijo, da se obveznost glede preglednosti za usklajevanje gradbenih del ne uporablja za vrste gradbenih del z omejenim obsegom in iz nujnih razlogov, kot so jih opredelile države članice. To bi lahko veljalo za gradbena dela, ki se izvajajo, če obstaja tveganje javne nevarnosti zaradi degradacijskih procesov na nizkih gradbenih delih in pripadajočih napeljavah, ki so posledica uničujočih

([11]) Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

naravnih ali človeških dejavnikov in so potrebni za zagotovitev njihove varnosti ali za njihovo rušenje. Države članice bi morale zaradi preglednosti dati na voljo informacije o vrstah gradbenih del, ki spadajo v te okoliščine, prek enotne informacijske točke.

(36) Da bi zagotovili znatne prihranke in čim bolj zmanjšali nevšečnosti na območju, ki ga zadeva postavitev novih elektronskih komunikacijskih omrežij, bi bilo treba prepovedati regulativne omejitve, ki praviloma preprečujejo pogajanja med omrežnimi operaterji o dogovorih o usklajevanju gradbenih del za postavitev zelo visokozmogljivih omrežij. Če se gradbena dela ne financirajo iz javnih sredstev, ta uredba ne bi smela posegati v možnost omrežnih operaterjev, da sklenejo dogovore o usklajevanju gradbenih del v skladu s svojimi naložbenimi in poslovnimi načrti ter želeno časovno razporeditvijo.

(37) Države članice bi morale čim bolj povečati skupno korist gradbenih del, ki se v celoti ali delno financirajo iz javnih sredstev, tako da bi izkoristile pozitivne zunanje učinke teh del za različne sektorje ter zagotovile enake možnosti za souporabo obstoječe in načrtovane fizične infrastrukture za postavitev zelo visokozmogljivih omrežij. To ne bi smelo negativno vplivati na osnovni namen gradbenih del, ki se financirajo iz javnih sredstev. Vendar bi moral omrežni operater, ki neposredno ali posredno, na primer prek podizvajalca, izvaja zadevna gradbena dela, pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji ugoditi pravočasnim in razumnim prošnjam za usklajevanje postavitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij. Operater, ki je vložil prošnjo, bi moral na primer kriti vse dodatne stroške, vključno s tistimi, ki nastanejo zaradi zamud, in čim bolj omejiti spremembe prvotnih načrtov. Take določbe ne bi smele vplivati na pravico držav članic, da rezervirajo zmogljivosti za elektronska komunikacijska omrežja, tudi če ni posebnih prošenj. To bi državam članicam omogočilo, da zadovoljijo prihodnje potrebe po fizični infrastrukturi in čim bolj povečajo vrednost gradbenih del ali sprejmejo ukrepe, ki operaterjem drugih tipov omrežij, na primer prometnih, plinskih ali električnih, dajejo podobne pravice do usklajevanja gradbenih del.

(38) V nekaterih primerih, predvsem pri postavitvah na podeželskih, oddaljenih ali redko poseljenih območjih, bi lahko obveznost usklajevanja gradbenih del ogrozila finančno izvedljivost takih postavitev in sčasoma odvrnila naložbe, izvedene pod tržnimi pogoji. Zato se lahko prošnja za usklajevanje gradbenih del podjetju, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, v posebnih okoliščinah šteje za nerazumno. To bi bilo lahko predvsem v primeru, če podjetje, ki je vložilo prošnjo in ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, ni izrazilo namere, da bo na tem območju postavilo zelo visokozmogljiva omrežja, kot novo postavitev, nadgradnjo ali razširitev omrežja, in če je obstajala napoved postavitve zelo visokozmogljivih omrežij ali poziv, da izrazi namero o tej postavitvi na določenih območjih (na podlagi člena 22 Direktive (EU) 2018/1972) ali javno posvetovanje na podlagi pravil Unije o državni pomoči. Če je bilo teh napovedi, pozivov in/ali javnih posvetovanj več, bi bilo treba upoštevati le to, da ob zadnji priložnosti, ki zajema obdobje, v katerem je bila vložena prošnja za usklajevanje gradbenih del, ni bil izražen interes. Za zagotovitev možnosti dostopa do postavljene infrastrukture v prihodnosti bi moralo podjetje, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno in ki izvaja gradbena dela, zagotoviti, da bo postavilo fizično infrastrukturo z zadostno zmogljivostjo ob upoštevanju zahtev glede zmogljivosti, ki jih izrazi podjetje, ki vloži prošnjo za usklajevanje gradbenih del in smernic, ki jih v tesnem sodelovanju s Komisijo izda BEREC. To ne posega v pravila in pogoje, povezane z dodeljevanjem javnih sredstev in uporabo pravil o državni pomoči.

(39) Države članice bi morale imeti možnost, da se odločijo, da ne bodo uporabljale določb te uredbe o usklajevanju gradbenih del, vključno s preglednostjo, za gradbena dela, ki imajo omejeno področje uporabe, na primer v smislu vrednosti, velikosti ali trajanja. To bi lahko bila na primer gradbena dela, ki trajajo manj kot določeno število ur ali dni, pri katerih se izvajajo minimalno invazivne tehnike, kot so mikro izkopi, ali pa so nujnega značaja.

(40) Za zagotovitev skladnosti pristopov in ob upoštevanju različnih razmer v državah članicah bi moral BEREC v tesnem sodelovanju s Komisijo do 18 mesecev od začetka veljavnosti te uredbe pripraviti smernice o uporabi določb o usklajevanju gradbenih del.

(41) Učinkovito usklajevanje lahko pomaga zmanjšati stroške in zamude ter motnje pri postavitvi, ki jih lahko povzročijo težave na kraju samem. Eden od primerov, kadar lahko usklajevanje gradbenih del prinese očitne koristi, so medsektorski projekti, med drugim v okviru vseevropskega energetskega omrežja (TEN-E) in vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T), za postavitev koridorjev 5G ob prometnih poteh, kot so ceste, železnice in celinske plovne poti. Pri teh projektih je pogosto lahko potrebno tudi usklajevanje ali sooblikovanje projekta, ki temelji na zgodnjem sodelovanju med udeleženci projekta. V okviru sooblikovanja se lahko udeležene strani pred usklajevanjem gradbenih del vnaprej dogovorijo o poteh postavitve fizične infrastrukture ter tehnologiji in opremi, ki jo je treba uporabiti. Zato bi bilo treba prošnjo za usklajevanje gradbenih del vložiti čim prej.

(42) Za zaščito splošnih interesov Unije in držav članic je lahko potrebnih več različnih dovoljenj za postavitev elementov elektronskih komunikacijskih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti. Ta dovoljenja lahko vključujejo dovoljenja za izkop, gradnjo, prostorsko načrtovanje, okoljevarstvena in druga dovoljenja ter pravice poti. Število dovoljenj in podelitev pravic poti, potrebnih za postavitev različnih tipov elektronskih komunikacijskih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti, ter lokalna narava postavitve bi lahko vključevali uporabo različnih postopkov in pogojev, kar lahko povzroči težave pri postavitvi omrežja. Zato bi bilo treba vsa pravila o pogojih in postopkih, ki se uporabljajo za izdajo dovoljenj in podelitev pravic poti, čim bolj racionalizirati in uskladiti na nacionalni ravni, hkrati pa ohraniti pravico vsakega pristojnega organa, da sodeluje in ohrani svoje pristojnosti odločanja v skladu z načelom subsidiarnosti. Ustrezni pristojni organi bi morali prek enotnih informacijskih točk dati na voljo informacije o postopkih in splošnih pogojih, veljavnih za izdajo dovoljenj za gradbena dela in podelitev pravic poti. S tem bi lahko zmanjšali zapletenost ter povečali učinkovitost in preglednost za vse operaterje, predvsem za nove udeležence in manjše operaterje, ki niso dejavni na tem področju. Poleg tega bi morali imeti operaterji pravico, da svoje vloge za dovoljenja in pravice poti predložijo v elektronski obliki prek enotne informacijske točke. Ta podjetja bi morala imeti tudi možnost, da v elektronski obliki pridobijo informacije o statusu svojih vlog in o tem, ali so bile odobrene ali zavrnjene.

(43) Postopki za izdajo dovoljenj ne smejo neupravičeno ovirati naložb ali škodovati notranjemu trgu. Zato bi morale države članice zagotoviti, da je odločitev o izdaji ali zavrnitvi izdaje dovoljenj za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti na voljo v štirih mesecih od datuma prejema vloge za dovoljenje ali v roku, določenem v nacionalnem pravu, pri čemer se upošteva krajše obdobje. Države članice naj v svojo nacionalno zakonodajo vključijo določbe o tem, da pristojni organi izdajo ali zavrnejo dovoljenja hitreje, kot je določeno v zakonu. To ne posega v druge posebne roke ali obveznosti, določene za pravilno izvedbo postopka, ki se uporabljajo za postopek izdaje dovoljenja v skladu z nacionalnim pravom ali pravom Unije. Pristojni organi postavitve zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti ne bi smeli omejevati, ovirati ali narediti ekonomsko manj privlačne. Konkretno, ne bi smeli preprečevati vzporednega poteka postopkov za izdajo dovoljenj in podelitev pravic poti, kadar je to mogoče, ali zahtevati, da operaterji pridobijo eno vrsto dovoljenja, preden lahko zaprosijo za druge vrste dovoljenj. Pristojni organi bi morali utemeljiti vsako zavrnitev izdaje dovoljenj ali podelitev pravic poti v okviru svojih pristojnosti na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih pogojev.

(44) Pristojni organi bi morali ugotoviti popolnost vloge za dovoljenje v 20 delovnih dneh od datuma prejema, da bi se izognili nepotrebnim zamudam. Kadar pristojni organ ugotovi, da vloga za dovoljenje ni popolna, bi moral prosilca pozvati, naj v tem roku predloži manjkajoče informacije. Pristojni organi bi morali imeti zaradi enake obravnave in preglednosti možnost, da štejejo vlogo za izdajo dovoljenja za gradbena dela za nedopustno, če osnovne informacije, ki se zahtevajo na podlagi te uredbe, niso bile na voljo prek enotne informacijske točke največ dva meseca pred vložitvijo prve vloge za izdajo dovoljenja pristojnim organom. Kadar so poleg dovoljenj za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij potrebne tudi pravice poti, bi morali pristojni organi z odstopanjem od člena 43 Direktive (EU) 2018/1972 take pravice do poti odobriti v štirih mesecih od datuma prejema vloge, razen v primerih razlastitve. Druge pravice poti, ki niso potrebne v povezavi z dovoljenji za gradbena dela, bi bilo treba v skladu s členom 43 Direktive (EU) 2018/1972 še naprej odobriti v šestih mesecih.

(45) Da bi pospešili postavitev zelo visokozmogljivih omrežij in hkrati zmanjšali upravno breme za organe za izdajo dovoljenj, za nekatere vrste gradbenih del, kot so gradbena dela manjšega obsega, ne bi smelo biti potrebno predhodno dovoljenje. Zaradi preglednosti in pravne varnosti bi morale države članice opredeliti te vrste del in informacije dati na voljo prek enotne informacijske točke. Izjeme od katerega koli postopka izdaje dovoljenj bi se lahko uporabljale za različne kategorije infrastrukture (kot so drogovi, antene, stebri in podzemni kanali) pod določenimi posebnimi pogoji. Uporabljale bi se lahko tudi za tehnične posodobitve obstoječih naprav, vzdrževalna dela in gradbena dela manjšega obsega, kot so mikro izkopi. Dovoljenja bi se lahko še vedno zahtevala za gradbena dela manjšega obsega za postavitev zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti zaradi arhitekturne, zgodovinske, verske ali okoljske vrednosti ali zaradi javne varnosti, obrambe, zaščite, okolja ali javnega zdravja ali za zaščito varnosti kritične infrastrukture. Države članice bi morale opredeliti te kategorije in zaradi preglednosti objaviti odstopanja prek enotne informacijske točke. Da bi pristojni organi lahko ocenili, ali za načrtovana dela veljajo odstopanja, bi potrebovali osnovne informacije, kot so informacije o začetku in trajanju del. Zato bi morale imeti države članice možnost, da od zadevnega operaterja zahtevajo, da z izjavo z osnovnimi informacijami uradno obvesti pristojne organe o svoji nameri, da bo začel gradbena dela.

(46) Za zagotovitev, da se postopki za izdajo takih dovoljenj zaključijo v razumnih rokih in v skladu z nekaterimi novimi in dobrimi upravnimi praksami na nacionalni ravni, je treba pripraviti načela za upravno poenostavitev. Ta bi morala med drugim vključevati omejitev obveznosti predhodne odobritve na primere, v katerih je ta nujna, in uvedbo tihe odobritve s strani pristojnih organov po preteku določenega obdobja. Države članice bi morale imeti možnost odstopanja od določbe o tihi odobritvi, če operaterju dajo na voljo alternativno pravno sredstvo v primeru, da pristojni organ ne upošteva roka za izdajo odločitve o vlogi za izdajo dovoljenja, določenega na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava. Takšno alternativno pravno sredstvo bi moralo vključevati bodisi mehanizem, ki operaterju omogoča, da zahteva nadomestilo za škodo, ki je nastala zaradi zamude v postopku, bodisi možnost, da zadevo predloži sodišču ali nadzornemu organu, pred njim pa bi moral biti organiziran sestanek s pristojnim organom, če to zahteva operater. Poleg tega bi morale imeti države članice možnost, da ohranijo ali uvedejo poenostavljen postopek izdaje dovoljenj za postopke obveščanja, ki lahko obstajajo na podlagi nacionalnega prava in se uporabljajo za postavitev katerega koli elementa zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti. Kadar države članice odstopajo od uporabe določbe o tihi odobritvi, bi morale zagotoviti, da se – skupaj z alternativnimi pravnimi sredstvi, ki jih zagotovijo, in brez poseganja vanje – organizira spravni sestanek, kadar to zahteva operater ali pristojni organ. Tak sestanek bi bilo treba organizirati brez nepotrebnega odlašanja, da se olajša sprejetje odločitve o dovoljenju. Sestanek bo zlasti priložnost, da se po potrebi ob sodelovanju drugih zainteresiranih strani ali ustreznih organov opredelijo kakršne koli dodatne informacije o projektu in njegove morebitne prilagoditve. Države članice bi lahko še vedno uvedle ali ohranile katere koli druge alternativne ukrepe za zagotovitev, da pristojni organi spoštujejo rok za izdajo ali zavrnitev dovoljenj.

(47) Da bi olajšali postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij, bi morala biti vsaka pristojbina, povezana z dovoljenjem, razen za pravice poti, omejena na upravne stroške, povezane z obdelavo vloge za dovoljenje v skladu z načeli iz člena 16 Direktive (EU) 2018/1972. V primeru pravic poti se uporabljata člena 42 in 43 Direktive (EU) 2018/1972.

(48) Doseganje ciljev iz Sklepa (EU) 2022/2481 zahteva, da so do leta 2030 vsi končni uporabniki na fiksnih lokacijah pokriti z gigabitnim omrežjem do omrežne priključne točke in vsa poseljena območja pokrita z brezžičnim omrežjem visoke hitrosti naslednje generacije z zmogljivostjo, vsaj enakovredno 5G, v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti. Omogočiti bi bilo treba lažje zagotavljanje gigabitnih omrežij do končnega uporabnika, zlasti s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka. Namestitev malih instalacijskih kanalov med gradnjo stavbe le malo zviša prirastne stroške, medtem ko lahko opremljanje stavb z gigabitno infrastrukturo predstavlja večji del stroškov postavitve gigabitnega omrežja. Zato bi bilo treba vse nove stavbe ali stavbe, v katerih se izvajajo velika prenovitvena dela, opremiti s fizično infrastrukturo in optičnim ožičenjem v stavbi, kar bi končnim uporabnikom omogočilo priključitev na gigabitne hitrosti, če to ne poveča nesorazmerno stroškov prenovitvenih del in je tehnično izvedljivo. Nove večstanovanjske stavbe in večstanovanjske stavbe, v katerih se izvajajo velika prenovitvena dela, bi morale biti opremljene tudi s točko dostopa, ki je zlahka dostopna enemu ali več podjetjem, ki

zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščena, če to ne poveča nesorazmerno stroškov prenovitvenih del in je tehnično izvedljivo. Še več, nosilci gradbenega projekta bi morali zagotoviti prazne instalacijske kanale od vsakega stanovanja do točke dostopa, ki bi bila znotraj ali zunaj večstanovanjske stavbe, kar bi omogočalo priključitev do omrežnih priključnih točk, oziroma, v tistih državah članicah, v katerih se omrežna priključna točka v skladu z nacionalnim pravom nahaja izven posamezne lokacije končnega uporabnika, do fizične točke, kjer se končni uporabnik priključi na javno omrežje. Večje prenove obstoječih stavb na lokaciji končnega uporabnika za izboljšanje energijske učinkovitosti na podlagi Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([12]) zagotavljajo priložnost, da se te stavbe opremijo tudi s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka, optičnim ožičenjem v stavbi in, za večstanovanjske stavbe, točko dostopa.

(49) Točka dostopa je lahko predvsem koristna za operaterja pri dostopu do stavbe, zlasti v primeru večstanovanjskih stavb, saj lahko ta fizična točka združi ožičenje, ki povezuje posamezne lokacije končnih uporabnikov. Da bi okrepili konkurenco z omogočanjem več kot enemu podjetju, da oskrbuje končne uporabnike, je pomembno, da so točke dostopa, ki oskrbujejo nove večstanovanjske stavbe in večstanovanjske stavbe, v katerih se izvajajo velika prenovitvena dela, zlahka in brez prevelikega napora dostopne več kot enemu operaterju.

(50) Določbe v zvezi s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka, točko dostopa in optičnim ožičenjem v stavbi ne izključujejo prisotnosti druge vrste tehnologije v isti stavbni fizični infrastrukturi. Te določbe ne bi smele vplivati na pravico lastnikov stavb, da stavbo poleg optičnega ožičenja v stavbi opremijo z dodatno stavbno fizično infrastrukturo, v katero se lahko poleg optičnega namesti tudi drugo ožičenje ali drugi elementi elektronskih komunikacijskih omrežij.

(51) Opremljanje stavbe s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka, točko dostopa ali optičnim ožičenjem v stavbi se lahko šteje za nesorazmerno glede na stroške, zlasti pri novih enostanovanjskih hišah ali stavbah, v katerih potekajo velika prenovitvena dela. To lahko temelji na objektivnih razlogih, kot so prilagojene ocene stroškov, ekonomski razlogi, povezani z lokacijo, ali ohranjanje dediščine ali okoljski razlogi (na primer za posebne kategorije spomenikov).

(52) Potencialnim kupcem in najemnikom bi koristilo, če bi vedeli, katere stavbe so opremljene s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka, točko dostopa in optičnim ožičenjem v stavbi ter imajo zato velik potencial za prihranek stroškov. Prav tako bi bilo treba spodbujati primernost stavb za optična vlakna. Stavbe, opremljene s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka, točko dostopa in optičnim ožičenjem v stavbi, bi zato morale biti prostovoljno in v skladu s postopki, ki jih določijo države članice, upravičene do prejema oznake „možnost pridobitve optičnega priključka“, kadar so države članice sklenile uvesti tako oznako.

(53) Podjetja, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščena in na določenem območju postavljajo gigabitna omrežja, bi lahko z zaključkom svojega omrežja na točki dostopa dosegla pomembno ekonomijo obsega z uporabo obstoječe fizične infrastrukture in obnovitvijo prejšnjega stanja prizadetega območja. To bi moralo biti mogoče ne glede na to, ali je naročnik v tistem trenutku izrazil interes za tako storitev, in pod pogojem, da se čim bolj zmanjša vpliv na zasebno lastnino brez nepotrebnega poseganja v pravico do lastnine. Ko je omrežje enkrat zaključeno na točki dostopa, je priključitev dodatnega uporabnika možna po znatno nižjih stroških, zlasti z dostopom do vertikalnega segmenta z možnostjo pridobitve optičnega priključka v stavbi, kjer že obstaja. Ta cilj je dosežen tudi, kadar je stavba že opremljena z gigabitnim omrežjem, dostop do katerega je pod preglednimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi pogoji omogočen kateremu koli ponudniku javnih komunikacijskih omrežij, ki ima v tej stavbi aktivnega naročnika. To bi lahko zlasti veljalo v državah članicah, ki so sprejele ukrepe na podlagi

([12]) Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

člena 44 Direktive (EU) 2018/1972. Podjetja, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščena, bi morala, kolikor je mogoče, odstraniti elemente svojega omrežja, kot so zastareli kabli in oprema, in po prenehanju pogodbe z naročnikom obnoviti prejšnje stanje prizadetega območja.

(54) Da bi prispevali k zagotavljanju dostopnosti gigabitnih omrežij končnim uporabnikom, bi bilo treba nove stavbe in močno prenovljene stavbe opremiti s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka, optičnim ožičenjem v stavbi in, v primeru večstanovanjskih stavb, točko dostopa. Države članice bi morale za uresničevanje tega imeti nekaj prožnosti. Namen te uredbe zato ni harmonizacija pravil o povezanih stroških, vključno s povračilom stroškov za opremljanje stavb s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka, optičnim ožičenjem v stavbi in s točko dostopa.

(55) Države članice bi morale v skladu z načelom subsidiarnosti in ob upoštevanju nacionalnih okoliščin sprejeti standarde ali tehnične specifikacije, potrebne za opremljanje novozgrajenih stavb ali stavb, v katerih potekajo velika prenovitvena dela, s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka in optičnim ožičenjem v stavbi; novozgrajenih večstanovanjskih stavb ali novozgrajenih večstanovanjskih stavb, v katerih potekajo velika prenovitvena dela, pa s točko dostopa. V teh standardih ali tehničnih specifikacijah bi bilo treba določiti vsaj: specifikacije za točko dostopa v stavbi; specifikacije optičnih vmesnikov; specifikacije kablov; specifikacije priključkov; specifikacije vodov ali mikrokanalov; tehnične specifikacije, potrebne za preprečevanje motenj v električni napeljavi, in najmanjši polmer krivine. Države članice bi morale zagotoviti skladnost s temi potrebnimi standardi ali tehničnimi specifikacijami. Za dokazovanje take skladnosti bi morale države članice vzpostaviti postopke, ki bi lahko vključevali preglede stavb na kraju samem ali reprezentativni vzorec stavb. Poleg tega bi morale države članice, da bi se izognile povečanju upravnega bremena v zvezi s takimi postopki, vzpostavljenimi na podlagi te uredbe, upoštevati postopkovne zahteve, ki se uporabljajo za postopke na podlagi Direktive 2010/31/EU, in preučiti tudi možnost, da po potrebi omogočijo skupno uvedbo obeh postopkov za predložitev prošnje.

(56) Glede na družbene koristi, ki jih prinaša digitalna vključenost, in ob upoštevanju gospodarskih učinkov postavitve zelo visokozmogljivih omrežij bi moral vsak ponudnik javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, v katerih ni pasivne ali aktivne infrastrukture z možnostjo pridobitve optičnega priključka do prostorov končnih uporabnikov ali alternativ za zagotavljanje zelo visokozmogljivih omrežij do naročnikov, imeti pravico, da na lastne stroške zaključi svoje omrežje v prostorih zasebnikov, pod pogojem, da vpliv na zasebno lastnino ne posega nepotrebno v pravico do lastnine in je čim manjši, na primer tako, da se, kadar je to mogoče, ponovno uporabi obstoječa stavbna fizična infrastruktura, ki je na voljo, ali da se v celoti obnovi prejšnje stanje prizadetega območja.

(57) Prošnje za dostop do stavbne fizične infrastrukture bi morale spadati na področje uporabe te uredbe, medtem ko bi morale prošnje za dostop do optičnega ožičenja v stavbi spadati na področje uporabe Direktive (EU) 2018/1972.

(58) Za zagotovitev skladnosti pristopov in ob upoštevanju različnih okoliščin v državah članicah bi moral BEREC v tesnem sodelovanju s Komisijo v 18 mesecih od datuma začetka veljavnosti te uredbe objaviti smernice o pogojih za dostop do stavbne fizične infrastrukture, vključno z uporabo poštenih in razumnih pogojev, ter merila, ki bi jih morali nacionalni organi za reševanje sporov upoštevati pri reševanju sporov. Pri pripravi smernic bi bilo treba ustrezno upoštevati mnenja deležnikov in zlasti nacionalnih organov za reševanje sporov, da bi zagotovili, da te smernice ne bi ovirale uveljavljenih načel, da bi bile v skladu s postopkovnimi pravili nacionalnih organov za reševanje sporov in da ne bi škodile nadaljnjemu uvajanju zelo visokozmogljivih omrežij. Glede na stopnjo prožnosti, ki jo imajo države članice pri uporabi teh določb, in da bi bile te učinkovite, bi morale smernice BEREC zagotavljati ustrezno raven podrobnosti.

(59) Za spodbujanje posodobitve in prožnosti upravnih postopkov ter zmanjšanje stroškov in skrajšanje časa za postopke za postavitev zelo visokozmogljivih omrežij bi bilo treba storitve enotnih informacijskih točk v celoti izvajati prek spleta. V ta namen bi morale enotne informacijske točke zagotavljati enostaven dostop do potrebnih digitalnih

orodij, kot so spletni portali, podatkovne zbirke, digitalne platforme in digitalne aplikacije. Orodja bi morala omogočati učinkovit dostop do osnovnih informacij o obstoječi fizični infrastrukturi in načrtovanih gradbenih delih ter zagotavljati možnost zahtevati informacije. Taka digitalna orodja bi morala omogočati tudi dostop do elektronskih upravnih postopkov za izdajo dovoljenj in podelitev pravic poti ter s tem povezanih informacij o veljavnih pogojih in postopkih. Kadar je v državi članici vzpostavljenih več enotnih informacijskih točk, bi morale biti vse enotne informacijske točke z elektronskimi sredstvi enostavno in nemoteno dostopne prek enotne nacionalne digitalne vstopne točke. Ta vstopna točka bi morala imeti skupni uporabniški vmesnik, ki bi zagotavljal dostop do spletnih enotnih informacijskih točk. Enotna nacionalna digitalna vstopna točka bi morala olajšati interakcijo med operaterji in pristojnimi organi, ki opravljajo funkcije enotnih informacijskih točk.

(60) Državam članicam bi moralo biti dovoljeno, da se pri zagotavljanju funkcij enotne informacijske točke opirajo na digitalna orodja, kot so spletni portali, podatkovne zbirke, digitalne platforme in digitalne aplikacije, ki so morda že na voljo na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni, in jih po potrebi izboljšajo, če orodja izpolnjujejo obveznosti iz te uredbe. To vključuje dostop prek enotne nacionalne digitalne vstopne točke in razpoložljivost vseh funkcionalnosti iz te uredbe. Da bi države članice izpolnile načeli minimalizacije podatkov po načelu „samo enkrat“ in natančnosti, bi jim moralo biti omogočeno, da po potrebi vključijo več digitalnih platform, podatkovnih zbirk ali aplikacij, ki podpirajo enotne informacijske točke. Digitalne platforme, podatkovne zbirke ali aplikacije, ki podpirajo enotne informacijske točke za obstoječo fizično infrastrukturo, bi se lahko na primer medsebojno povezale ali v celoti ali delno integrirale s platformami, podatkovnimi zbirkami ali aplikacijami za načrtovana gradbena dela in izdajo dovoljenj. Da bi preprečili podvajanje in zagotovili nemoteno povezovanje, bi lahko države članice izvedle oceno digitalnih orodij, ki že obstajajo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, enotne informacijske točke pa oblikovale na podlagi primerov najboljše prakse.

(61) Države članice bi morale za zagotovitev učinkovitosti enotnih informacijskih točk iz te uredbe zagotoviti ustrezne vire in takoj dostopne ustrezne informacije o določenem geografskem območju. Informacije bi morale biti dovolj podrobne, da se zagotovi čim večja učinkovitost glede na dodeljene naloge, tudi v lokalnem katastru. V zvezi s tem bi lahko države članice preučile možne sinergije in ekonomijo obsega z enotnimi kontaktnimi točkami v smislu člena 6 Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([13]) ter drugimi načrtovanimi ali obstoječimi rešitvami e-uprave, da bi nadgradile obstoječe strukture in čim bolj povečale koristi za uporabnike. Podobno bi bilo treba enotni digitalni portal, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta ([14]), povezati z enotnimi informacijskimi točkami.

(62) Stroški vzpostavitve enotne nacionalne digitalne vstopne točke, enotnih informacijskih točk in digitalnih orodij, potrebnih za izpolnjevanje določb te uredbe, bi lahko bili v celoti ali delno upravičeni do finančne podpore iz skladov Unije, kot je Evropski sklad za regionalni razvoj – specifični cilj: konkurenčnejša in pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe ter regionalne povezljivosti na področju IKT ([15]); program Digitalna Evropa ([16]) – specifični cilj: uvajanje in optimalna uporaba digitalnih zmogljivosti in interoperabilnost ter Mehanizem za okrevanje in odpornost ([17]) – stebri o digitalni preobrazbi ter pametni, trajnostni in vključujoči rasti, vključno z ekonomsko kohezijo, delovnimi mesti, produktivnostjo, konkurenčnostjo, raziskavami, razvojem in inovacijami ter dobro delujočim notranjim trgom z močnimi malimi in srednjimi podjetji, pod pogojem da izpolnjujejo tam navedene cilje in merila za upravičenost.

([13]) Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

([14]) Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

([15]) Člen 3(1)(a) Uredbe (EU) 2021/1058 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in Kohezijskem skladu (UL L 231, 30.6.2021, str. 60).

([16]) Člen 8 Uredbe (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L 166, 11.5.2021, str. 1).

([17]) Člen 3 Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

(63) V primeru nesoglasja glede tehničnih in komercialnih pogojev med poslovnimi pogajanji o dostopu do fizične infrastrukture ali usklajevanju gradbenih del bi morala imeti vsaka stran možnost, da se obrne na nacionalni organ za reševanje sporov, ki bi stranem zagotovil rešitev, da bi se izognile neupravičenim zavrnitvam izpolnitve prošnje ali nalaganju nerazumnih pogojev. Organ za reševanje sporov bi moral pri določanju cen za zagotavljanje dostopa do obstoječe fizične infrastrukture ali pri delitvi stroškov za usklajevanje gradbenih del zagotoviti, da imajo ponudnik dostopa in omrežni operaterji, ki načrtujejo gradbena dela, pošteno možnost povrniti svoje stroške, nastale pri zagotavljanju dostopa do fizične infrastrukture ali usklajevanju načrtovanih gradbenih del. Pri tem bi bilo treba upoštevati ustrezne smernice Komisije ali smernice BEREC, morebitne posebne nacionalne pogoje, morebitne vzpostavljene tarifne strukture in morebitno predhodno uvedbo pravnih sredstev s strani nacionalnega regulativnega organa. Organ za reševanje sporov bi moral upoštevati tudi učinek dostopa ali usklajevanja načrtovanih gradbenih del, za katerega se zaprosi, na poslovni načrt ponudnika dostopa ali omrežnih operaterjev, ki načrtujejo gradbena dela, vključno z njihovimi izvedenimi ali načrtovanimi naložbami, zlasti naložbami v fizično infrastrukturo, na katero se prošnja nanaša.

(64) Da bi se izognili zamudam pri postavitvi omrežja, bi moral nacionalni organ za reševanje sporov spore rešiti pravočasno, v vsakem primeru pa v štirih mesecih od datuma prejema prošnje za rešitev spora, kadar gre za spor o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture, ter v enem mesecu, kadar gre za preglednost v zvezi s fizično infrastrukturo, usklajevanje načrtovanih gradbenih del in preglednost v zvezi z načrtovanimi gradbenimi deli. Organi za reševanje sporov ne morejo vplivati na izredne okoliščine, ki upravičujejo zamudo pri reševanju spora, kot so nezadostne informacije ali dokumentacija, potrebna za sprejetje odločitve, vključno s stališči drugih pristojnih organov, s katerimi se je treba posvetovati, ali velika kompleksnost spisa.

(65) Kadar se v zvezi s postavitvijo zelo visokozmogljivih omrežij pojavijo spori glede dostopa do fizične infrastrukture, načrtovanih gradbenih del ali informacij o njih, bi moral biti organ za reševanje sporov pooblaščen za rešitev spora z zavezujočo odločitvijo. Odločitve tega organa v nobenem primeru ne bi smele posegati v možnost katere koli stranke, da zadevo predloži sodišču ali izvede predhodni ali vzporedni spravni mehanizem k uradnemu reševanju spora, ki je lahko v obliki mediacije ali dodatnega kroga izmenjav. Da bi zagotovili preglednost in predvidljivost ter okrepili izvrševanje mehanizmov za reševanje sporov in zaupanje vanje, bi morali nacionalni organi za reševanje sporov objaviti svojo odločitev ob spoštovanju načel zaupnosti in poslovne skrivnosti, enotne informacijske točke pa bi morale zagotoviti dostop do teh odločitev.

(66) Določbe Direktive 2014/61/EU v zvezi z reševanjem sporov se še naprej uporabljajo za vse postopke reševanja sporov, ki so se začeli na podlagi navedene direktive.

(67) V skladu z načelom subsidiarnosti ta uredba ne bi smela posegati v možnost držav članic, da regulativne naloge dodelijo organom, ki so primernejši za njihovo opravljanje v skladu z nacionalnim ustavnopravnim sistemom za dodeljevanje pristojnosti in pooblastil ter zahtevami iz te uredbe. Za zmanjšanje upravnega bremena bi bilo treba državam članicam omogočiti, da imenujejo obstoječi organ ali ohranijo že imenovane pristojne organe na podlagi Direktive 2014/61/EU. Informacije o nalogah, dodeljenih pristojnemu organu ali organom, bi bilo treba dati na voljo prek enotne informacijske točke in o njih uradno obvestiti Komisijo, razen če je to že storjeno na podlagi Direktive 2014/61/EU. Diskrecijska pravica držav članic, da naloge enotne informacijske točke dodelijo več kot enemu pristojnemu organu, ne bi smela vplivati na njihovo sposobnost učinkovitega izvajanja teh nalog.

(68) Imenovani nacionalni organ za reševanje sporov in pristojni organ, ki opravlja naloge enotne informacijske točke, bi morala zagotoviti nepristranskost, neodvisnost in strukturno ločenost od vpletenih strani ter svoje pristojnosti izvajati nepristransko, pregledno in pravočasno, imeti pa bi morala tudi ustrezne pristojnosti in sredstva. Nacionalni organi za reševanje sporov bi morali delovati neodvisno in objektivno ter ne bi smeli zahtevati ali sprejemati navodil od nobenega drugega organa, kadar odločajo v zvezi s spori, ki so jim predloženi.

(69) Države članice bi morale določiti ustrezne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni v primeru neskladnosti s to uredbo ali zavezujočo odločitvijo, ki jo sprejmejo pristojni organi, vključno s primeri, kadar omrežni operater ali organ javnega sektorja prek enotne informacijske točke zavestno ali iz hude malomarnosti zagotovi zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije.

(70) Ker ciljev te uredbe, to je pospešitve postavitve fizične infrastrukture, primerne za zelo visokozmogljiva omrežja, v celotni Uniji na način, da se spodbuja notranji trg, države članice zaradi trajnih različnih pristopov ter počasnega in neučinkovitega prenosa Direktive 2014/61/EU ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega postavitve omrežij in potrebnih naložb lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(71) Ta uredba ne posega v pristojnosti držav članic, da zaščitijo nacionalno varnost, ali v njihova pooblastila za zaščito drugih bistvenih državnih funkcij, zlasti v zvezi z javno varnostjo, ozemeljsko celovitostjo ter vzdrževanjem javnega reda in miru.

(72) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah. Zlasti si ta uredba prizadeva zagotoviti popolno spoštovanje pravice do zasebnega življenja in varovanja poslovnih skrivnosti, svobodno gospodarsko pobudo, lastninsko pravico in pravico do učinkovitega pravnega sredstva. To uredbo je treba uporabljati v skladu z navedenimi pravicami in načeli.

(73) Ta uredba vključuje določbe, ki zajemajo vsa področja, zajeta v Direktivi 2014/61/EU, ki bi jo bilo treba zato razveljaviti. Vendar bi morala zaradi zamude pri začetku uporabe nekaterih pravil o preglednosti, postopkih izdaje dovoljenj, stavbni fizični infrastrukturi in digitalizaciji enotnih informacijskih točk nekatera pravila iz Direktive 2014/61/EU ostati v veljavi, dokler se ne začnejo uporabljati ustrezna pravila te uredbe. Na primer, omrežni operaterji in organi javnega sektorja bi morali ostati zavezani, kot je določeno v členu 4(2) in (3) ter členu 4(4), prvi stavek, Direktive 2014/61/EU, da dajo na voljo informacije o obstoječi fizični infrastrukturi prek enotne informacijske točke, da bi bile lahko nemudoma dostopne, dokler se ne začnejo uporabljati ustrezne določbe te uredbe.

(74) Osemnajstmesečno obdobje med datumom začetka veljavnosti in datumom začetka uporabe te uredbe je namenjeno temu, da imajo države članice dovolj časa, da zagotovijo, da njihova nacionalna zakonodaja ne vključuje nobenih ovir za enotno in učinkovito uporabo te uredbe. Da bi imele države članice dovolj časa za vzpostavitev novih sistemov in skladnost z novimi pravili, uvedenimi s to uredbo, bi se morala z odstopanjem od navedenega datuma začetka uporabe nekatera pravila o preglednosti v zvezi z obstoječo fizično infrastrukturo in načrtovanimi gradbenimi deli, o digitalizaciji enotnih informacijskih točk in njihovi vlogi pri racionalizaciji postopkov izdaje dovoljenj ter o stavbni fizični infrastrukturi začeti uporabljati pozneje. Na primer, obveznost opremljanja novih stavb in stavb, v katerih so se izvedla velika prenovitvena dela, s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka in optičnim ožičenjem v stavbi bi morala postati obvezna 21 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe, organi javnega sektorja pa bi morali informacije o obstoječi fizični infrastrukturi dati na voljo prek enotne informacijske točke v elektronski obliki po 24 mesecih od datuma začetka veljavnosti te uredbe, medtem ko bi bilo treba isto obveznost še naprej uporabljati za omrežne operaterje, kot se že uporablja v skladu z Direktivo 2014/61/EU. Poleg tega čeprav je za določbe o preglednosti v zvezi z osnovnimi informacijami o načrtovanih gradbenih delih, vključno z georeferencirano lokacijo, potrebno daljše obdobje, do največ 24 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe, da bi se omogočilo državam članicam, da zagotovijo, da ustrezne enotne informacijske točke dajo na voljo ustrezna digitalna orodja, se bodo obstoječe enotne informacijske točke še naprej uporabljale na podlagi člena 6(1), (2) in (3) Direktive 2014/61/EU. Enako velja za ustrezne izjeme, opredeljene v državah članicah na podlagi člena 6(5) Direktive 2014/61/EU. Države članice morajo umakniti nacionalne določbe, ki se prekrivajo s to uredbo ali so v nasprotju z njo, do začetka uporabe posameznih določb. Glede sprejemanja nove zakonodaje v tem obdobju iz člena 4(3) PEU izhaja, da so države članice zavezane lojalno sodelovati in ne sprejemati ukrepov, ki bi bili v nasprotju s prihodnjimi pravnimi pravili Unije.

(75) Z Uredbo (EU) 2018/1971 Evropskega parlamenta in Sveta ([18]) so bili med drugim uvedeni ukrepi, ki urejajo maloprodajne cene komunikacij znotraj EU, in sicer s spremembo Uredbe (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta ([19]). Cilj ukrepov je bilo zagotoviti, da se potrošnikom ne zaračunavajo previsoke cene za medosebne komunikacije na podlagi številke iz države članice potrošnikovega domačega ponudnika na fiksno ali mobilno številko v drugi državi članici. V skladu z načelom sorazmernosti ukrep ni presegel tega, kar je potrebno za uresničitev navedenih ciljev. Ukrepi so začeli veljati 15. maja 2019 za obdobje petih let, do 14. maja 2024. Natančneje, z Uredbo (EU) 2018/1971 so bile uvedene opredelitve reguliranih komunikacij znotraj EU in medosebnih komunikacij na podlagi številke v Uredbi (EU) 2015/2120 ter spremenjena je bila Uredba (EU) 2015/2120 z določitvijo maloprodajnih cen za komunikacije znotraj EU in določitvijo, da te maloprodajne cene prenehajo veljati 14. maja 2024.

(76) Zgornje meje maloprodajnih cen, ki so v vseh državah članicah začele veljati 15. maja 2019, so bile določene na ravni, ki je ponudnikom javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke omogočila povrnitev stroškov, s čimer se je zagotovilo sorazmerno posredovanje tako na trgu mobilnih kot tudi fiksnih komunikacij. Poleg tega so nacionalni regulativni organi bili in še vedno so pooblaščeni, da na zahtevo ponudnika javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke odobrijo odstopanje, če bi ukrepi nanje znatno bolj vplivali kot na večino drugih ponudnikov v Uniji.

(77) Komisija je 15. maja 2023 objavila delovni dokument služb Komisije o uporabi določb o komunikacijah znotraj EU iz Uredbe (EU) 2018/1971, skupaj s poročilom raziskave Eurobarometra o mednarodnih komunikacijah v Uniji (v nadaljnjem besedilu: poročilo Eurobarometra za leto 2022). Komisija je učinek ukrepov ocenila na podlagi stalnega spremljanja izvajanja pravil in izmenjav z deležniki ter ob upoštevanju mnenja BEREC o uredbi o komunikacijah znotraj EU (v nadaljnjem besedilu: mnenje BEREC). Ocena Komisije in rezultati poročila Eurobarometra za leto 2022 kažejo, da so se pravila Unije izkazala za učinkovita in sorazmerna. Ukrepi so znatno znižali maloprodajne cene komunikacij znotraj EU. Na podlagi podatkov, ki izhajajo iz mnenja BEREC in poročila Eurobarometra za leto 2022 so ukrepi koristili velikemu številu potrošnikov v večini držav članic, nekateri pa se za komunikacije znotraj EU še naprej zanašajo na tradicionalne komunikacije, kot so telefonski klici in sporočila SMS, pri čemer potrošniki večinoma komunicirajo po telefonu, čeprav ima vse več potrošnikov za svoje komunikacijske potrebe znotraj EU dostop do medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke. To velja za državljane, stare 55 let ali več.

(78) Poleg tega zgornje meje maloprodajnih cen niso povzročile povečanja obsega komunikacij znotraj EU niti očitno niso imele znatnega negativnega vpliva na ponudnike. Od začetka veljavnosti ukrepov noben ponudnik javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke ni zahteval nobenega odstopanja. Poleg tega izid predhodnega posvetovanja o prihodnosti trga elektronskih komunikacij in njegove infrastrukture, ki je bilo zaključeno 19. maja 2023, potrjuje obstoj stalne potrebe po podaljšanju obstoječih ukrepov.

(79) Glede na to, da veleprodajne cene komunikacij znotraj EU niso regulirane in ni pregleda nad tranzitnimi stroški, na tej stopnji ni mogoče izključiti, da bi se te maloprodajne cene v primeru takojšnje odprave ukrepov zvišale, potrošniki pa bi lahko bili izpostavljeni zelo visokim cenam komunikacij znotraj EU. Zato ta uredba uvaja določbo o spremembi Uredbe (EU) 2015/2120, da se podaljša uporaba člena 5a(1) Uredbe.

([18]) Uredba (EU) 2018/1971 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Agencije za podporo BEREC-u (Urad BEREC), spremembi Uredbe (EU) 2015/2120 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1211/2009 (UL L 321, 17.12.2018, str. 1).

([19]) Uredba (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in spremembi Direktive 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami ter Uredbe (EU) št. 531/2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L 310, 26.11.2015, str. 1).

(80) Vendar bi bilo treba glede na cilj odprave razlik v maloprodajnih cenah med tarifami, ki se uporabljajo za komunikacije znotraj EU, ter tarifami, ki se uporabljajo za domače govorne (fiksne in mobilne) komunikacije in komunikacije prek SMS, od 1. januarja 2025 ponudnike, ki se prostovoljno odločijo, da ne bodo zaračunavali pribitkov za komunikacije znotraj EU, izvzeti iz uporabe najvišjih maloprodajnih cen, ob upoštevanju politike poštene uporabe, da bi potrošnikom prej zagotovili koristi enakih maloprodajnih cen za domače komunikacije in komunikacije znotraj EU. Politika poštene uporabe bo opredeljena v izvedbenem aktu, ki bi ga morala Komisija sprejeti do 31. decembra 2024 po posvetovanju z BEREC.

(81) Kot drugi korak ponudniki od 1. januarja 2029 ne bi smeli zaračunavati različnih maloprodajnih cen za domače komunikacije in komunikacije znotraj EU. Obveznost ponudnikov, da ravnajo v skladu s tem ukrepom, pa je pogojena s sprejetjem več zaščitnih ukrepov za ponudnike v zvezi s trajnostnostjo, pošteno uporabo in ukrepi za boj proti goljufijam. Komisija bi morala take zaščitne ukrepe sprejeti z izvedbenim aktom do 30. junija 2028.

(82) Poleg tega je treba pred popolno odpravo maloprodajnih pribitkov za komunikacije znotraj EU z začetkom 1. januarja 2029 in po posvetovanju z BEREC opraviti pregled pravil o komunikacijah znotraj EU, ki bi ga morala Komisija izvesti do 30. junija 2027.

(83) V okviru pregleda bi morala Komisija ob podpori BEREC oceniti učinek novih ukrepov na potrošnike in ponudnike tudi ob upoštevanju razvijajoče se tržne dinamike. Ocena bi morala vključevati razvoj veleprodajnih stroškov, gibanje maloprodajnih cen komunikacij znotraj EU, razvoj preferenc potrošnikov, morebitni učinek zagotavljanja medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke na nacionalne trge, zlasti na maloprodajne cene, ki se zaračunajo potrošnikom, morebitni učinek ukrepov na prihodek ponudnikov, obseg uporabe, razpoložljivosti in konkurenčnosti medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, ali kakršnih koli alternativ komunikacijam znotraj EU in razvoj tarifnih shem v zvezi s komunikacijami znotraj EU.

(84) Ocena bo podlaga za to, da Komisija do 30. junija 2028 sprejme izvedbeni akt, v katerem so določeni zaščitni ukrepi za ponudnike v zvezi s trajnostnostjo, pravično uporabo in ukrepi za boj proti goljufijam. Prav tako bi lahko po potrebi služila kot podlaga za morebitni zakonodajni predlog Komisije za spremembo ukrepov.

(85) Za namene zbiranja podatkov, spremljanja, pregledovanja in poročanja o učinku pravil o komunikacijah znotraj EU bi morali Komisija, BEREC, nacionalni regulativni organi in po potrebi drugi zadevni pristojni organi vse poslovne skrivnosti in druge zaupne informacije, ki jih delijo operaterji, obravnavati kot zaupne. Vendar varstvo zaupnih informacij pristojnim nacionalnim organom ne bi smelo preprečevati pravočasne izmenjave takih informacij.

(86) V skladu z načelom sorazmernosti bi morali biti ukrepi, ki se uporabljajo za komunikacije znotraj EU, uvedeni s to uredbo, časovno omejeni in bi morali prenehati veljati do 30. junija 2032. Tako podaljšanje bi moralo Komisiji omogočiti, da zbere in preuči podatke, relevantne za oceno učinka ukrepov, hkrati pa zagotoviti, da so ranljivi potrošniki zaščiteni pred potencialno previsokimi cenami komunikacij znotraj EU. Iztek veljavnosti ukrepov sovpada z datumom izteka veljavnosti Uredbe (EU) 2022/612 Evropskega parlamenta in Sveta ([20]).

(87) Da se omogoči takojšnja uporaba ukrepov iz te uredbe, bi morala ta uredba začeti veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

([20]) Uredba (EU) 2022/612 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L 115, 13.4.2022, str. 1).

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Namen te uredbe je olajšati in spodbujati postavitev zelo visokozmogljivih omrežij s pospeševanjem skupne uporabe obstoječe fizične infrastrukture in omogočanjem učinkovitejše postavitve nove fizične infrastrukture, da bi se taka omrežja lahko postavila hitreje in z nižjimi stroški.

2. Če je katera koli določba te uredbe v nasprotju z določbo Direktive 2002/77/ES,(EU) 2018/1972 ali (EU) 2022/2555, prevlada ustrezna določba navedenih direktiv.

3. Ta uredba določa minimalne zahteve za doseganje ciljev iz odstavka 1. Države članice lahko ohranijo ali uvedejo ukrepe v skladu s pravom Unije, ki so strožji ali podrobnejši kot zadevne minimalne zahteve, kadar so ukrepi namenjeni spodbujanju skupne uporabe obstoječe fizične infrastrukture ali omogočajo učinkovitejšo postavitev nove fizične infrastrukture.

4. Z odstopanjem od odstavka 3 tega člena države članice ne ohranijo ali uvedejo ukrepov iz navedenega odstavka v zvezi s členom 3(5), prvi pododstavek, točke (a) do (e), členom 3(7) in (10), členom 4(7), členom 5(2), drugi pododstavek, členi 5(5) in 6(2) ter členom 10(7) in (8).

5. Ta uredba ne posega v pristojnosti držav članic, da zaščitijo nacionalno varnost, in v njihova pooblastila za zaščito drugih bistvenih državnih funkcij, vključno z zagotavljanjem ozemeljske celovitosti države ter vzdrževanjem javnega reda in miru.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo opredelitve pojmov iz Direktive (EU) 2018/1972, zlasti opredelitve pojmov „elektronsko komunikacijsko omrežje“, „zelo visokozmogljivo omrežje“, „javno elektronsko komunikacijsko omrežje“, „omrežna priključna točka“, „pripadajoče zmogljivosti“, „končni uporabnik“, „varnost omrežij in storitev“, „dostop“ in „operater“.

Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve pojmov:

(1) „omrežni operater“ pomeni:

(a) operaterja, kakor je opredeljen v členu 2, točka 29, Direktive (EU) 2018/1972;

(b) podjetje, ki zagotavlja fizično infrastrukturo, namenjeno zagotavljanju:

(i) storitev proizvodnje, prenosa ali distribucije:

— plina;

— električne energije, vključno z javno razsvetljavo;

— ogrevanja;

— vode, vključno z odstranjevanjem ali čiščenjem odpadnih voda in odplak ter drenažnimi sistemi;

(ii) prevoznih storitev, vključno z železnicami, cestami, tudi mestnimi cestami, tuneli, pristanišči in letališči;

(2) „oseba javnega prava“ pomeni osebo, ki ima vse naslednje značilnosti:

(a) ustanovljena je s posebnim namenom, da zadovoljuje potrebe splošnega interesa, ki niso industrijske ali poslovne narave;

(b) je pravna oseba;

(c) jo v celoti ali večinoma financirajo državni, regionalni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava ali je pod upravljavskim nadzorom teh organov ali oseb; ali ima upravni, vodstveni ali nadzorni organ, v katerega več kot polovico članov imenujejo državni, regionalni ali lokalni organi ali druge osebe javnega prava;

(3) „organ javnega sektorja“ pomeni državni, regionalni ali lokalni organ, osebo javnega prava ali združenje, ki ga je ustanovil en ali več takih organov oziroma ena ali več takih oseb javnega prava;

(4) „fizična infrastruktura“ pomeni:

(a) kateri koli element omrežja, ki je namenjen namestitvi drugih elementov omrežja, ne da bi sam postal aktiven element omrežja, na primer cevi, drogovi, kanali, revizijski jaški, vstopni jaški, omarice, antene, stolpi in drogovi, pa tudi stavbe, vključno z njihovimi strehami in deli njihovih fasad ali vhodi v stavbe, ter vsa druga sredstva, vključno s cestno opremo, kot so ulične svetilke, prometni znaki, semaforji, panoji, in nadstrešnice cestninskih postaj, pa tudi postajališča za avtobuse in tramvaje ter postaje podzemne železnice in železniške postaje;

(b) kadar niso del omrežja in niso v lasti organov javnega sektorja ali jih ti nadzorujejo: stavbe, vključno z njihovimi strehami in deli njihovih fasad ali vhodi v stavbe, ter vsa druga sredstva, vključno s cestno opremo, kot so ulične svetilke, prometni znaki, semaforji, panoji in nadstrešnice cestninskih postaj, pa tudi postajališča za avtobuse in tramvaje ter postaje podzemne železnice in železniške postaje.

Kabli, vključno z neuporabljenimi optičnimi vlakni, ter elementi omrežij, ki se uporabljajo za oskrbo z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, kakor je opredeljena v členu 2, točka 1, Direktive (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta ([21]), niso fizična infrastruktura v smislu te uredbe;

(5) „gradbena dela“ pomeni vsako zaključeno visoko ali nizko gradnjo kot celoto, ki sama zadostuje za izpolnjevanje gospodarske ali tehnične funkcije ter obsega enega ali več elementov fizične infrastrukture;

(6) „stavbna fizična infrastruktura“ pomeni fizično infrastrukturo ali napeljave na lokaciji končnega uporabnika, vključno z elementi v skupni lasti, namenjene namestitvi žičnih in/ali brezžičnih dostopovnih omrežij, kadar so ta dostopovna omrežja primerna za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in povezujejo točko dostopa v stavbi z omrežno priključno točko;

(7) „optično ožičenje v stavbi“ pomeni kable iz optičnih vlaken na lokaciji končnega uporabnika, vključno z elementi v skupni lasti, ki so namenjeni zagotavljanju elektronskih komunikacijskih storitev in povezujejo točko dostopa v stavbi z omrežno priključno točko;

(8) „stavbna fizična infrastruktura z možnostjo pridobitve optičnega priključka“ pomeni stavbno fizično infrastrukturo, namenjeno namestitvi elementov optičnih vlaken;

(9) „velika prenovitvena dela“ pomeni gradbena dela na lokaciji končnega uporabnika, ki obsegajo strukturne spremembe celotne stavbne fizične infrastrukture ali njenega znatnega dela in za katera je v skladu z nacionalnim pravom potrebno gradbeno dovoljenje;

(10) „dovoljenje“ pomeni eksplicitno ali implicitno odločitev ali niz odločitev, ki jih hkrati ali zaporedoma sprejme en ali več pristojnih organov ter ki jih na podlagi nacionalnega prava podjetje potrebuje za izvajanje visokih ali gradbenih del, potrebnih za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij;

([21]) Direktiva (EU) 2020/2184 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (UL L 435, 23.12.2020, str. 1).

(11) „točka dostopa“ pomeni fizično točko v stavbi ali zunaj nje, ki je dostopna podjetjem, ki zagotavljajo javna elektronska komunikacijska omrežja ali so za to pooblaščena, in na kateri se je mogoče povezati s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka;

(12) „pravice do poti“ pomeni pravice iz člena 43(1) Direktive (EU) 2018/1972, ki se podelijo operaterju za namestitev zmogljivosti na javnem ali zasebnem zemljišču ter čezenj ali pod njim v zvezi s postavitvijo zelo visokozmogljivega omrežja in pripadajočih zmogljivosti.

Člen 3

Dostop do obstoječe fizične infrastrukture

1. Omrežni operaterji in organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, na pisno prošnjo operaterja ugodijo pod poštenimi in razumnimi pogoji, tudi glede cene, vsem razumnim prošnjam za dostop do te fizične infrastrukture zaradi postavitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti. Organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, ugodijo vsem takim razumnim prošnjam tudi pod nediskriminatornimi pogoji. V takih pisnih prošnjah so določeni elementi fizične infrastrukture, za dostop do katerih se zaproša, vključno s točno določenim časovnim okvirom. Države članice lahko določijo podrobne zahteve v zvezi z administrativnimi vidiki prošenj.

2. Na zahtevo operaterja se pravne osebe, ki so dejavne predvsem kot najemniki zemljišč ali imetniki pravic do zemljišč, ki niso lastninske pravice, na katerih naj bi bile ali so bile nameščene zmogljivosti z namenom postavitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij, ali ki upravljajo najemne pogodbe v imenu lastnikov zemljišč, in operaterji v dobri veri in v skladu z nacionalnim pogodbenim pravom pogajajo o dostopu do takih zemljišč, vključno s ceno, ki po potrebi odraža tržne pogoje.

Operaterji in pravne osebe iz prvega pododstavka tega odstavka obvestijo nacionalne regulativne organe o sklenitvi dogovorov, doseženih v skladu s prvim pododstavkom, vključno z dogovorjeno ceno.

Države članice lahko zagotovijo smernice o pogojih, vključno s ceno, da bi olajšale sklepanje takih dogovorov.

3. Države članice lahko določijo, da lastniki zasebnih poslovnih stavb, ki niso v lasti ali pod nadzorom omrežnega operaterja, na pisno prošnjo operaterja ugodijo razumnim prošnjam za dostop do teh stavb, vključno z njihovimi strehami, z namenom namestitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti pod poštenimi in razumnimi pogoji ter po ceni, ki odraža tržne pogoje. Pred tako prošnjo prosilca za dostop morajo biti izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) stavba se nahaja na podeželskem ali oddaljenem območju, kakor ga opredelijo države članice;

(b) na območju, za katero je bila vložena prošnja za dostop, ni na voljo zelo visokozmogljivega omrežja iste vrste – fiksnega ali mobilnega –, kot ga namerava postaviti prosilec za dostop, in glede na informacije, zbrane prek enotne informacijske točke, ki je na voljo na datum prošnje, postavitev takega omrežja ni načrtovana;

(c) na območju, za katero je bila vložena prošnja za dostop, ni fizične infrastrukture v lasti ali pod nadzorom omrežnih operaterjev ali organov javnega sektorja, ki bi bila tehnično primerna za namestitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij.

Države članice lahko določijo seznam kategorij poslovnih stavb, ki so izvzete iz obveznosti izpolnitve take prošnje za dostop iz razlogov javne varnosti, obrambe, zaščite in zdravja. Navedeni seznam in merila, ki jih je treba uporabiti za opredelitev teh kategorij, se objavijo prek enotne informacijske točke.

4. Omrežni operaterji in organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, pri določanju poštenih in razumnih pogojev, tudi glede cen, za odobritev dostopa in izogibanje previsokim cenam upoštevajo, kadar je ustrezno, vsaj naslednje:

(a) obstoječe pogodbe in komercialni pogoje, o katerih so se dogovorili operaterji, ki želijo dostop, in omrežni operaterji ali javni organi, ki zagotavljajo dostop do fizične infrastrukture;

(b) potrebo po zagotovitvi, da ima ponudnik dostopa pošteno priložnost za povračilo stroškov, ki jih ima zaradi zagotavljanja dostopa do svoje fizične infrastrukture, ob upoštevanju posebnih nacionalnih pogojev, poslovnih modelov in vseh tarifnih struktur, vzpostavljenih za zagotovitev poštene priložnosti za povračilo stroškov; v primeru elektronskih komunikacijskih omrežij je treba upoštevati tudi vsa pravna sredstva, ki jih uvede nacionalni regulativni organ;

(c) vse dodatne stroške vzdrževanja in prilagajanja, ki nastanejo zaradi zagotavljanja dostopa do ustrezne fizične infrastrukture;

(d) učinek zaprošenega dostopa na poslovni načrt ponudnika dostopa, vključno z naložbami v fizično infrastrukturo, do katere je bil zaprošen dostop;

(e) v posebnem primeru dostopa operaterjev do fizične infrastrukture vse ustrezne smernice na podlagi odstavka 13 in zlasti:

(i) ekonomsko vzdržnost teh naložb na podlagi njihovih profilov tveganja;

(ii) potrebo po pravični donosnosti naložb in časovnem razporedu za tako donosnost naložb;

(iii) kakršen koli vpliv dostopa na konkurenco na naslednjih stopnjah prodajne verige in s tem na cene in donosnost naložbe;

(iv) amortizacijo sredstev omrežja v času, ko je oddana prošnja za dostop;

(v) kateri koli posel, ki je bil podlaga za naložbo v času njene izvedbe, zlasti za naložbo v fizično infrastrukturo, ki se uporablja za zagotavljanje povezljivosti, ter

(vi) katero koli možnost za skupno naložbo v postavitev fizične infrastrukture, ki je bila predhodno ponujena prosilcu za dostop, zlasti na podlagi člena 76 Direktive (EU) 2018/1972, ali za skupno postavitev vzporedno z njo;

(f) ob upoštevanju potrebe operaterjev po pošteni donosnosti naložbe, ki odraža ustrezne tržne pogoje, njihove različne poslovne modele, zlasti v primeru podjetij, ki primarno zagotavljajo pripadajoče zmogljivosti in ponujajo fizični dostop do več kot enega podjetja, ki zagotavlja ali je pooblaščeno za zagotavljanje javnih elektronskih komunikacijskih omrežij.

5. Omrežni operaterji in organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, lahko zavrnejo dostop do določene fizične infrastrukture na podlagi enega ali več naslednjih razlogov:

(a) fizična infrastruktura, do katere je bil zaprošen dostop, tehnično ni primerna za namestitev katerega koli elementa zelo visokozmogljivega omrežja iz odstavka 1;

(b) pomanjkanje razpoložljivosti prostora za namestitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti iz odstavka 1, tudi po upoštevanju zadovoljivo utemeljenih prihodnjih prostorskih potreb ponudnika dostopa, na primer s sklicevanjem na javno dostopne naložbene načrte ali na dosledno uporabljen odstotek zmogljivosti, rezervirane za prihodnje potrebe, v primerjavi s celotno zmogljivostjo fizične infrastrukture;

(c) obstoj utemeljenih razlogov v zvezi z varnostjo, nacionalno varnostjo in javnim zdravjem;

(d) obstoj ustrezno utemeljenih razlogov glede celovitosti in varnosti vseh omrežij, zlasti kritične nacionalne infrastrukture;

(e) obstoj ustrezno utemeljenega tveganja, da bodo načrtovane elektronske komunikacijske storitve resno motile zagotavljanje drugih storitev prek iste fizične infrastrukture,

(f) razpoložljivost izvedljivih alternativnih načinov za pasivni veleprodajni fizični dostop do elektronskih komunikacijskih omrežij, primernih za zagotavljanje zelo visokozmogljivih omrežij in ponujenih pod poštenimi in razumnimi pogoji, ki jih zagotavlja isti omrežni operater ali pa, v posebnem primeru podeželskih ali oddaljenih območij, kjer omrežje obratuje izključno na veleprodajni osnovi in je v lasti ali pod nadzorom organov javnega sektorja, ki jih zagotavlja operater takega omrežja.

6. Države članice lahko določijo, da imajo omrežni operaterji in organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, pravico zavrniti dostop do določene fizične infrastrukture, kadar obstajajo izvedljivi alternativni načini nediskriminatornega in odprtega veleprodajnega aktivnega dostopa do zelo visokozmogljivih omrežij, ki jih zagotavlja isti omrežni operater ali isti organ javnega sektorja, pod pogojem, da sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) takšni alternativni načini veleprodajnega dostopa so na voljo pod poštenimi in razumnimi pogoji, vključno s ceno;

(b) projekt postavitve operaterja, ki je vložil prošnjo, se nanaša na isto območje pokritosti, ne obstaja pa nobeno drugo optično omrežje s povezavo do prostorov končnih uporabnikov, ki se uporablja na območju pokritosti.

Ta odstavek se uporablja samo za tiste države članice, v katerih se takšna ali enakovredna možnost zavrnitve uporablja 11. maja 2024 v skladu z nacionalnim pravom, ki je skladno s pravom Unije.

7. V primeru zavrnitve dostopa iz odstavkov 5 in 6, omrežni operater ali organ javnega sektorja, ki ima v lasti ali nadzoruje fizično infrastrukturo, prosilcu za dostop najpozneje v enem mesecu od datuma prejema popolne prošnje za dostop pisno sporoči posebne in podrobne razloge za zavrnitev, razen v zvezi z nacionalno kritično infrastrukturo, kakor je opredeljena v nacionalnem pravu, glede katere v sporočilu o zavrnitvi, ki se pošlje prosilcu za dostop, ni treba navesti posebnih in podrobnih razlogov.

8. Države članice lahko vzpostavijo ali imenujejo organ za usklajevanje prošenj za dostop do fizične infrastrukture, ki je v lasti organov javnega sektorja ali jo ti nadzorujejo, za zagotavljanje pravnega in tehničnega svetovanja pri pogajanjih o pogojih dostopa ter za olajšanje zagotavljanja informacij prek enotne informacijske točke iz člena 12.

9. Za fizično infrastrukturo, za katero že veljajo obveznosti dostopa, ki jih naložijo nacionalni regulativni organi na podlagi Direktive (EU) 2018/1972 ali ki izhajajo iz uporabe pravil Unije o državni pomoči, ne veljajo obveznosti iz odstavkov 1, 4 in 5, dokler veljajo take obveznosti dostopa.

10. Organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo ali določene kategorije fizične infrastrukture, imajo možnost, da za te fizične infrastrukture ali te kategorije fizične infrastrukture ne uporabljajo odstavkov 1, 4 in 5 zaradi arhitekturne, zgodovinske, verske ali okoljske vrednosti ali zaradi javne varnosti, obrambe, zaščite in zdravja. Države članice ali regionalni in lokalni organi, kot je ustrezno, opredelijo tako fizično infrastrukturo ali kategorije fizične infrastrukture na svojih ozemljih na podlagi ustrezno utemeljenih in sorazmernih razlogov. Seznam kategorij fizične infrastrukture in merila, ki se uporabljajo za njihovo opredelitev, se dajo na voljo prek enotne informacijske točke.

11. Operaterji imajo pravico, da ponudijo dostop do svoje fizične infrastrukture za namen postavitve omrežij, ki niso elektronska komunikacijska omrežja ali pripadajoče zmogljivosti.

12. Ne glede na odstavek 3 ta člen ne posega v lastninsko pravico lastnika fizične infrastrukture, kadar omrežni operater ali organ javnega sektorja ni lastnik, niti v lastninsko pravico katere koli druge tretje osebe, kot so lastniki zemljišč in zasebnih nepremičnin, ali, kadar je ustrezno, v pravice najemnikov.

13. Komisija lahko po posvetovanju z deležniki, nacionalnimi organi za reševanje sporov in drugimi pristojnimi organi ali agencijami Unije v zadevnih sektorjih, kot je ustrezno, in v tesnem sodelovanju z BEREC zagotovi smernice o uporabi tega člena, pri tem pa upošteva uveljavljena načela in različne razmere v državah članicah.

Člen 4

Preglednost v zvezi s fizično infrastrukturo

1. Da bi lahko zaprosil za dostop do fizične infrastrukture v skladu s členom 3, ima operater pravico, da na zahtevo prek enotne informacijske točke dostopa do naslednjih osnovnih informacij o obstoječi fizični infrastrukturi v elektronski obliki:

(a) georeferencirana lokacija in pot;

(b) vrsta in trenutna uporaba infrastrukture;

(c) kontaktna točka.

Take osnovne informacije so dostopne pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji in v vsakem primeru najpozneje 10 delovnih dni po datumu vložitve prošnje za dostop do informacij. V ustrezno utemeljenih primerih se ta rok lahko enkrat podaljša za pet delovnih dni. Operaterji, ki zaprosijo za dostop, so o vsakem podaljšanju roka obveščeni prek enotne informacijske točke.

Vsak operater, ki zaprosi za dostop do informacij na podlagi tega člena, navede geografsko območje, na katerem namerava postaviti elemente zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajoče zmogljivosti.

Dostop do osnovnih informacij se lahko omeji ali zavrne samo, če je to potrebno za zagotovitev varnosti nekaterih stavb, ki so v lasti organov javnega sektorja ali jih ti nadzorujejo, varnosti omrežij in njihove celovitosti, nacionalne varnosti, varnosti nacionalne kritične infrastrukture, javnega zdravja ali varnosti ali zaradi razlogov zaupnosti ali operativnih in poslovnih skrivnosti.

2. Poleg osnovnih informacij iz odstavka 1, prvi pododstavek, lahko države članice zahtevajo informacije o obstoječi fizični infrastrukturi, kot so informacije o stopnji uporabe fizične infrastrukture.

3. Omrežni operaterji in organi javnega sektorja dajo na voljo prek enotne informacijske točke in v elektronski obliki vsaj osnovne informacije iz odstavka 1 in po potrebi dodatne informacije iz odstavka 2, nemudoma pa tudi vse posodobitve teh informacij. Če omrežni operaterji ali organi javnega sektorja ne zagotavljajo skladnosti s tem odstavkom, lahko pristojni organi zahtevajo, da se manjkajoče informacije iz odstavka 1 dajo na voljo v elektronski obliki prek enotne informacijske točke v 10 delovnih dneh od datuma prejema take prošnje, brez poseganja v možnost držav članic, da zaradi neizpolnjevanja navedene obveznosti naložijo kazni omrežnim operaterjem in organom javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo.

4. Države članice lahko v prehodnem obdobju, ki je čim krajše in ne presega dvanajstih mesecev, iz obveznosti iz odstavka 3 izvzamejo občine z manj kot 3 500 prebivalci. Države članice določijo časovni načrt z roki, v katerih je treba prek enotne informacijske točke v elektronski obliki dati na voljo osnovne informacije iz odstavka 1. Te izjeme in časovni načrti se objavijo prek enotne informacijske točke. V tem prehodnem obdobju zadevne občine zagotovijo, da so razpoložljivi podatki dostopni operaterjem.

5. Omrežni operaterji in organi javnega sektorja na posebno pisno prošnjo operaterja ugodijo razumnim prošnjam za preglede na kraju samem določenih elementov njihove fizične infrastrukture. V takih prošnjah se navedejo elementi zadevne fizične infrastrukture za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti. Pregledi določenih elementov fizične infrastrukture na kraju samem se pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji ob upoštevanju omejitev iz odstavka 1, četrti pododstavek, odobrijo v enem mesecu od datuma prejema prošnje. Države članice lahko določijo podrobne zahteve v zvezi z upravnimi vidiki prošenj.

6. Države članice lahko na podlagi ustrezno utemeljenih in sorazmernih razlogov opredelijo nacionalno kritično infrastrukturo, kakor je opredeljena v nacionalnem pravu, ali njene dele, za katero ne veljajo obveznosti iz odstavkov 1, 3 in 5.

7. Odstavki 1, 3 in 5 se ne uporabljajo, kadar:

(a) fizična infrastruktura tehnično ni primerna za postavitev zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti;

(b) obveznost zagotavljanja informacij o določenih obstoječih vrstah fizične infrastrukture na podlagi odstavka 1, prvi pododstavek, bi bila na podlagi analize stroškov in koristi, ki jo opravijo države članice, ter posvetovanja z deležniki nesorazmerna, ali

(c) za fizično infrastrukturo ne veljajo obveznosti dostopa v skladu s členom 3(10).

Utemeljitev, merila in pogoji za uporabo vsake take izjeme se objavijo prek enotne informacijske točke in priglasijo Komisiji.

8. Operaterji, ki pridobijo dostop do informacij na podlagi tega člena, sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev spoštovanja zaupnosti ter operativnih in poslovnih skrivnosti. V ta namen ohranjajo zaupnost teh informacij in jih uporabljajo samo za namene postavitve svojih omrežij.

Člen 5

Usklajevanje gradbenih del

1. Organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, in omrežni operaterji imajo pravico, da se z operaterji pogajajo o dogovorih o usklajevanju gradbenih del, vključno s porazdelitvijo stroškov, z namenom postavitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti.

2. Kadar neposredno ali posredno izvajajo ali načrtujejo izvajanje gradbenih del, ki se v celoti ali delno financirajo iz javnih sredstev, organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, in omrežni operaterji,, pod preglednimi in nediskriminatornimi pogoji ugodijo vsaki razumni pisni prošnji za usklajevanje teh gradbenih del, ki jo vložijo operaterji z namenom postavitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti. Države članice lahko določijo podrobne zahteve v zvezi z upravnimi vidiki prošnje.

Prošnjam za usklajevanje gradbenih del se ugodi, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) usklajevanje gradbenih del omrežnemu operaterju ali organu javnega sektorja, ki ima v lasti ali nadzoruje fizično infrastrukturo, ki je prvotno predvidel zadevna gradbena dela, ne bo povzročilo nobenih dodatnih stroškov, za katere ni mogoče povračilo, vključno s stroški zaradi dodatnih zamud, brez poseganja v možnost dogovora med zadevnimi stranmi o porazdelitvi stroškov;

(b) omrežni operater ali organ javnega sektorja, ki ima v lasti ali nadzoruje fizično infrastrukturo, ki je prvotno predvidel gradbena dela, še naprej nadzoruje usklajevanje del;

(c) prošnja se vloži čim prej in, kadar je potrebno dovoljenje za gradbena dela, vsaj en mesec pred oddajo končnega projekta organom za izdajo dovoljenj.

3. Države članice lahko določijo, da se prošnje za usklajevanje gradbenih del, ki jih podjetju, ki je v lasti ali pod nadzorom organov javnega sektorja in zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, predloži podjetje, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, lahko štejejo za nerazumne, če gradbena dela prispevajo k postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij, pod pogojem da se ta zelo visokozmogljiva omrežja nahajajo na podeželskih ali oddaljenih območjih, so v lasti ali pod nadzorom organov javnega sektorja ter se obratujejo izključno na veleprodajni osnovi.

4. Prošnja za usklajevanje gradbenih del, ki jo podjetje, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, predloži podjetju, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno, se lahko šteje za nerazumno, kadar sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) prošnja se nanaša na območje, za katero velja eden od naslednjih ukrepov:

(i) napoved dosega širokopasovnih omrežij, vključno z zelo visokozmogljivimi omrežji, na podlagi člena 22(1) Direktive (EU) 2018/1972;

(ii) poziv, da se izrazi namera o postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij na podlagi člena 22(3) Direktive (EU) 2018/1972;

(iii) javno posvetovanje pri uporabi pravil Unije o državni pomoči;

(b) podjetje, ki je zaprosilo za usklajevanje, ni izrazilo namere o postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij na območju iz točke (a) v nobenem od zadnjih postopkov med postopki iz navedene točke, ki zajemajo obdobje, v katerem je bila vložena prošnja za usklajevanje.

Če se prošnja za usklajevanje na podlagi prvega pododstavka šteje za nerazumno, podjetje, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali je za to pooblaščeno in ki je zavrnilo usklajevanje gradbenih del, postavi fizično infrastrukturo z zadostno zmogljivostjo, da se prilagodi morebitnim prihodnjim razumnim potrebam po dostopu tretjih oseb.

5. Države članice lahko na podlagi ustrezno utemeljenih in sorazmernih razlogov opredelijo vrste gradbenih del, za katere se šteje, da imajo omejen obseg, na primer z vidika vrednosti, velikosti ali trajanja, ali ki se nanašajo na nacionalno kritično infrastrukturo, ki bi lahko bila izvzeta iz obveznosti usklajevanja gradbenih del na podlagi odstavka 2. Utemeljitev, merila in pogoji za uporabo izjem za te vrste gradbenih del se objavijo prek enotne informacijske točke.

Države članice lahko odločijo, da organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, in omrežni operaterji ne uporabljajo odstavkov 2 in 4 za tiste vrste gradbenih del, ki se nanašajo na nacionalno kritično infrastrukturo, ali iz razlogov nacionalne varnosti, ki jih opredelijo države članice na podlagi prvega pododstavka tega odstavka.

Organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, in omrežni operaterji lahko odločijo, da ne bodo uporabljali odstavkov 2 in 4 za tiste vrste del, ki jih države članice na podlagi prvega pododstavka tega odstavka opredelijo kot dela z omejenim obsegom.

6. BEREC do 12. novembra 2025 po posvetovanju z deležniki, nacionalnimi organi za reševanje sporov in drugimi pristojnimi organi ali agencijami Unije v zadevnih sektorjih, kot je ustrezno, v tesnem sodelovanju s Komisijo in ob upoštevanju uveljavljenih načel in specifičnih razmer v državah članicah zagotovi smernice o uporabi tega člena, zlasti glede:

(a) porazdelitve stroškov, povezanih z usklajevanjem gradbenih del iz odstavka 1;

(b) meril, ki bi jih morali organi za reševanje sporov upoštevati pri reševanju sporov, ki spadajo na področje uporabe tega člena, ter

(c) meril za zagotavljanje zadostne zmogljivosti, da se ugodi predvidljivim razumnim potrebam v prihodnje, če se usklajevanje gradbenih del zavrne na podlagi odstavka 4.

Člen 6

Preglednost načrtovanih gradbenih del

1. Da bi se omogočila pogajanja o dogovorih o usklajevanju gradbenih del iz člena 5, vsak omrežni operater in organ javnega sektorja, ki ima v lasti ali nadzoruje fizično infrastrukturo, v elektronski obliki in prek enotne informacijske točke da na voljo naslednje osnovne informacije:

(a) georeferencirano lokacijo in vrsto del;

(b) vključene elemente fizične infrastrukture;

(c) predvideni datum začetka del in njihovo trajanje;

(d) predvideni datum oddaje končnega projekta pristojnim organom za izdajo dovoljenj, kadar je ustrezno;

(e) kontaktno točko.

Omrežni operater in organ javnega sektorja, ki ima v lasti ali nadzoruje fizično infrastrukturo, zagotovi, da so informacije iz prvega pododstavka za načrtovana gradbena dela, povezana z njegovo fizično infrastrukturo, pravilne in posodobljene ter se prek enotne informacijske točke nemudoma dajo na voljo, takoj ko so informacije dostopne omrežnemu operaterju za njegova gradbena dela, ki so predvidena v prihodnjih šestih mesecih, v vsakem primeru in kadar je predvideno dovoljenje pa najpozneje dva meseca pred prvo predložitvijo vloge za dovoljenje pristojnim organom.

Operaterji imajo pravico, da na zahtevo prek enotne informacijske točke dostopajo do osnovnih informacij iz prvega pododstavka v elektronski obliki, pri čemer se navede območje, na katerem namerava operater, ki je vložil prošnjo, postaviti elemente zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajoče zmogljivosti. Zaprošene informacije se dajo na voljo pod sorazmernimi, nediskriminatornimi in preglednimi pogoji v 10 delovnih dneh od datuma prejema prošnje za dostop do informacij. V ustrezno utemeljenih primerih se ta rok lahko enkrat podaljša za pet delovnih dni. Dostop do osnovnih informacij se sme omejiti ali zavrniti samo, kadar je to potrebno za zagotovitev varnosti omrežij in njihove celovitosti, nacionalne varnosti, varnosti nacionalne kritične infrastrukture, javnega zdravja ali varnosti ali zaradi razlogov zaupnosti ali operativnih in poslovnih skrivnosti.

2. Države članice lahko na podlagi ustrezno utemeljenih in sorazmernih razlogov opredelijo vrste gradbenih del, za katere se šteje, da imajo omejen obseg, na primer z vidika vrednosti, velikosti ali trajanja, ali ki se nanašajo na nacionalno kritično infrastrukturo, ter izredne razmere ali razloge nacionalne varnosti, ki bi upravičevali izvzetje iz obveznosti dajanja na voljo osnovnih informacij na podlagi odstavka 1. Utemeljitev, merila in pogoji za uporabo izjem za te vrste gradbenih del se objavijo prek enotne informacijske točke.

Države članice lahko odločijo, da organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, in omrežni operaterji ne uporabljajo odstavka 1 za vrste gradbenih del, ki se nanašajo na nacionalno kritično infrastrukturo, ali iz razlogov nacionalne varnosti, ki jih opredelijo države članice na podlagi prvega pododstavka tega odstavka.

Organi javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, in omrežni operaterji lahko odločijo, da odstavka 1 ne bodo uporabljali za informacije o vrstah gradbenih del, ki imajo omejen obseg, ter iz nujnih razlogov, ki jih opredelijo države članice na podlagi prvega pododstavka tega odstavka.

Člen 7

Postopki izdaje dovoljenj in podelitev pravic poti

1. Pristojni organi neupravičeno ne omejujejo ali ovirajo postavitve katerega koli elementa zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti. Države članice si po svojih najboljših močeh prizadevajo, da so vsa pravila, ki urejajo pogoje in postopke za izdajo dovoljenj in podelitev pravic poti, potrebnih za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti, dosledna na celotnem nacionalnem ozemlju.

2. Pristojni organi prek enotne informacijske točke v elektronski obliki dajo na voljo vse informacije o pogojih in postopkih, ki se uporabljajo za izdajo dovoljenj in podelitev pravic poti, ki se izdajo v upravnih postopkih, vključno z vsemi informacijami o izjemah za nekatera ali vsa dovoljenja ali pravice poti, ki jih zahteva pravo Unije ali nacionalno pravo, in o tem, kako predložiti vlogo v elektronski obliki in pridobiti informacije o statusu vloge.

3. Vsak operater ima pravico, da prek enotne informacijske točke v elektronski obliki predloži vloge za vsa potrebna dovoljenja ali njihovo podaljšanje ali za pravice poti in pridobi informacije o statusu svoje vloge. Države članice lahko določijo podrobne postopke za pridobitev teh informacij.

4. Pristojni organi lahko v 15 delovnih dneh od prejema zavrnejo vloge za dovoljenja, vključno s pravicami poti, za katere isti operater, ki zaprosi za to dovoljenje, ni dal na voljo osnovnih informacij prek enotne informacijske točke na podlagi člena 6(1), prvi pododstavek.

5. Pristojni organi izdajo ali zavrnejo dovoljenja, razen pravic poti, v štirih mesecih od datuma prejema popolne vloge za dovoljenje.

Pristojni organi ugotovijo popolnost vloge za dovoljenja ali pravice poti v 20 delovnih dneh od prejema vloge. Pristojni organi pozovejo vlagatelja, naj v tem roku predloži morebitne manjkajoče informacije. Določitev pristojnega organa, da je vloga za dovoljenje popolna, ne zadrži ali prekine skupnega štirimesečnega obdobja za preučitev vloge za dovoljenje, ki začne teči od datuma prejema popolne vloge.

Prvi in drugi pododstavek ne posegata v druge posebne roke ali obveznosti, določene za pravilno izvedbo postopka, ki se uporabljajo za postopek izdaje dovoljenja, vključno s pritožbenimi postopki, v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom, ki je skladno s pravom Unije, in ne posegata v pravila, ki vlagatelju zagotavljajo dodatne pravice ali katerih cilj je zagotoviti čim hitrejšo izdajo dovoljenj.

Države članice določijo in prek enotne informacijske točke objavijo razloge, na podlagi katerih lahko pristojni organ v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih na lastno pobudo podaljša roke iz prvega pododstavka tega odstavka in odstavka 6.

Vsako podaljšanje je najkrajše možno in v nobenem primeru ne presega štirih mesecev, razen kadar je to potrebno za izpolnitev drugih posebnih rokov ali obveznosti, določenih za pravilno izvedbo postopka, ki se uporabljajo za postopek izdaje dovoljenja, vključno s pritožbenimi postopki, v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom, ki je skladno s pravom Unije.

Za pridobitev manjkajočih informacij, ki jih pristojni organ ni zahteval od vlagatelja na podlagi drugega pododstavka, ni mogoče zaprositi za podaljšanje.

Vsaka zavrnitev dovoljenja ali pravice poti se ustrezno utemelji na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih meril.

6. Z odstopanjem od člena 43(1), točka (a), Direktive (EU) 2018/1972 pristojni organi pravice poti, razen v primeru razlastitve, odobrijo v štirih mesecih ali v roku, ki ga določa nacionalno pravo, kar je krajše, od datuma prejema popolne vloge, kadar so za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti – s predhodno odobritvijo lastnika ali v skladu z nacionalnim pravom – poleg dovoljenj potrebne pravice poti na javni ali, kadar je ustrezno, zasebni lastnini oziroma čez ali pod njo.

7. Pristojni organi lahko podaljšajo dovoljenje, ki je bilo izdano operaterju za gradbena dela, potrebna za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti, kadar iz objektivno utemeljenih razlogov gradbenih del ni bilo mogoče začeti ali dokončati pred iztekom veljavnosti dovoljenja. Podaljšanje dovoljenja se odobri brez dodatnih postopkovnih zahtev za operaterje.

8. Države članice lahko med drugim zahtevajo dovoljenja za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti na stavbah ali območjih arhitekturne, zgodovinske, verske ali okoljske vrednosti, ki so zaščiteni v skladu z nacionalnim pravom, ali kadar je to potrebno zaradi javne varnosti, varnosti kritične infrastrukture ali iz okoljskih razlogov.

9. Za dovoljenja, ki se zahtevajo za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti, razen za pravice poti, se ne zaračunavajo nobene pristojbine ali dajatve, ki presegajo upravne stroške, kot je smiselno določeno v členu 16 Direktive (EU) 2018/1972.

10. Komisija spremlja uporabo tega člena v državah članicah. V ta namen države članice vsaka tri leta poročajo Komisiji o stanju izvajanja tega člena in o tem, ali so izpolnjeni v njem določeni pogoji.

11. Postopek, določen v tema členu, se uporablja brez poseganja v člen 57 Direktive (EU) 2018/1972.

12. Ta člen ne posega v možnost držav članic, da uvedejo dodatne določbe za pristojne organe, da bi se pospešil postopek izdaje dovoljenja.

Člen 8

Nesprejetje odločitve o vlogi za izdajo dovoljenja

1. Če pristojni organ v veljavnem roku iz člena 7(5) ne sprejme odločitve, se šteje, da je dovoljenje izdano po izteku navedenega roka.

Prvi pododstavek se uporablja, če se postopek izdaje dovoljenja ne nanaša na pravice poti. Operater ali katera koli prizadeta stranka je upravičena, da na zahtevo od pristojnega organa prejme pisno potrdilo, da je bilo, kadar je to ustrezno, dovoljenje implicitno izdano.

Države članice zagotovijo, da ima vsaka prizadeta stranka pravico, da posreduje v upravnem postopku in izpodbija odločitev o izdaji dovoljenja.

2. Države članice lahko odstopajo od odstavka 1 tega člena, kadar je za zadevni postopek izdaje dovoljenja na voljo vsaj eno od naslednjih pravnih sredstev:

(a) operater, ki je utrpel škodo, ker pristojni organ ni upošteval veljavnega roka, določenega v skladu s členom 7(5), ima pravico zahtevati odškodnino za škodo v skladu z nacionalnim pravom;

(b) operater lahko zadevo predloži sodišču ali nadzornemu organu.

3. Zadevna država članica v primeru odstopanja na podlagi odstavka 2 tega člena zagotovi, da lahko pristojni organ ali kateri koli drug organ, ki ga določi zadevna država članica, po izteku roka, določenega v skladu s členom 7(5), in brez poseganja v pravico operaterja, da nemudoma uporabi pravna sredstva v skladu z odstavkom 2 tega člena, na zahtevo operaterja ali na lastno pobudo brez nepotrebnega odlašanja povabi vlagatelja na sestanek, da se olajša sprejetje odločitve o vlogi za izdajo dovoljenja. Sestanek skliče pristojni organ najpozneje dva meseca po vložitvi zahteve. Pristojni organ po sestanku brez nepotrebnega odlašanja predloži pisno poročilo o pogovoru, vključno s stališči udeleženih strank in navedbo datuma, ko naj bi bila izdana odločitev o vlogi za izdajo dovoljenja.

Člen 9

Izvzetje iz postopkov izdaje dovoljenj

1. Postopek izdaje dovoljenj v smislu člena 7 se ne uporablja za gradbena dela, ki vključujejo kar koli od naslednjega, razen če se tako dovoljenje zahteva v skladu z drugimi pravnimi akti Unije:

(a) popravila in vzdrževalna dela, ki imajo omejen obseg, na primer z vidika vrednosti, velikosti, učinka in trajanja;

(b) omejene tehnične posodobitve obstoječih del ali instalacij, ki imajo omejen učinek;

(c) manjša gradbena dela, ki imajo omejen obseg, na primer z vidika vrednosti, velikosti, učinka in trajanja, in ki so potrebna za postavitev zelo visokozmogljivih omrežij.

2. Države članice na podlagi ustrezno utemeljenih in sorazmernih razlogov opredelijo vrste gradbenih del, za katere se uporablja odstavek 1. Informacije o takih vrstah gradbenih del se objavijo prek enotne informacijske točke.

3. Z odstopanjem od odstavka 1 in ob upoštevanju postopka iz odstavka 2 lahko pristojni organi zahtevajo dovoljenja za postavitev elementov zelo visokozmogljivih omrežij ali pripadajočih zmogljivosti v naslednjih primerih:

(a) za fizično infrastrukturo ali določene kategorije fizične infrastrukture, zaščitene zaradi arhitekturne, zgodovinske, verske ali okoljske vrednosti ali drugače zaščitene v skladu z nacionalnim pravom, ali

(b) kadar je to potrebno zaradi javne varnosti, obrambe, zaščite, iz okoljskih ali javnozdravstvenih razlogov ali zaradi zaščite kritične infrastrukture.

4. Države članice lahko od operaterjev, ki načrtujejo izvajanje gradbenih del iz tega člena, zahtevajo, da pristojne organe pred začetkom del uradno obvestijo o svoji nameri, da bodo začeli gradbena dela.

To uradno obvestilo ne vključuje več kot izjave operaterja o njegovi nameri, da bo začel gradbena dela, in predložitve osnovnih informacij, ki so potrebne, da lahko pristojni organi ocenijo, ali za ta dela velja odstopanje iz odstavka 3. Te osnovne informacije vključujejo vsaj pričakovani datum začetka gradbenih del, njihovo trajanje, kontaktne podatke osebe, odgovorne za izvedbo del, in območje, kjer bodo gradbena dela potekala.

Člen 10

Stavbna fizična infrastruktura in optično ožičenje v stavbi

1. Vse novozgrajene stavbe in stavbe, v katerih se izvajajo velika prenovitvena dela, vključno z elementi v skupni lasti, za katere so bile vložene vloge za gradbeno dovoljenje po 12. februarju 2026, se opremijo s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka in optičnim ožičenjem v stavbi, vključno s priključitvijo do fizične točke, kjer se končni uporabnik priključi na javno omrežje.

2. Vse novozgrajene večstanovanjske stavbe ali večstanovanjske stavbe, v katerih se izvajajo večja prenovitvena dela, za katere so bile vložene vloge za gradbeno dovoljenje po 12. februarju 2026, so opremljene s točko dostopa.

3. Do 12. februarja 2026 se vse stavbe, vključno z elementi v skupni lasti, v katerih se izvajajo večja prenovitvena dela, kakor so opredeljena v členu 2, točka 10, Direktive 2010/31/EU, opremijo s stavbno fizično infrastrukturo z možnostjo pridobitve optičnega priključka in optičnim ožičenjem v stavbi, vključno s priključitvijo do fizične točke, kjer se končni uporabnik priključi na javno omrežje, če to ne povzroči nesorazmernega povečanja stroškov prenovitvenih del in če je tehnično izvedljivo. Tudi vse večstanovanjske stavbe, v katerih se izvajajo taka večja prenovitvena dela, se opremijo s točko dostopa.

4. Države članice v posvetovanju z zainteresiranimi stranmi in na podlagi najboljših industrijskih praks do 12. novembra 2025 sprejmejo ustrezne standarde ali tehnične specifikacije, ki so potrebni za izvajanje odstavkov 1, 2 in 3. Ti standardi ali tehnične specifikacije enostavno omogočajo običajne dejavnosti vzdrževanja za posamezne optične kable, ki jih vsak operater uporablja za zagotavljanje storitev zelo visokozmogljivih omrežij, in določajo vsaj:

(a) specifikacije za točko dostopa v stavbi in specifikacije optičnih vmesnikov;

(b) specifikacije kablov;

(c) specifikacije priključkov;

(d) specifikacije vodov ali mikrokanalov;

(e) tehnične specifikacije, potrebne za preprečevanje motenj v električni napeljavi;

(f) najmanjši polmer krivine;

(g) tehnične specifikacije za namestitev kablov.

5. Države članice zagotovijo skladnost s standardi ali tehničnimi specifikacijami iz odstavka 4. Za dokazovanje take skladnosti bi morale države članice vzpostaviti postopke, ki bi lahko vključevali preglede stavb na kraju samem ali reprezentativni vzorec stavb.

6. Stavbe, opremljene v skladu s tem členom, so prostovoljno in v skladu s postopki, ki jih določijo države članice, upravičene do prejema oznake o možnosti pridobitve optičnega priključka, kadar so države članice sklenile uvesti tako oznako.

7. Odstavki 1, 2 in 3 se ne uporabljajo za določene kategorije stavb, kadar je skladnost s temi odstavki nesorazmerna z vidika stroškov za posamezne ali skupne lastnike na podlagi objektivnih elementov. Države članice opredelijo take kategorije stavb na podlagi ustrezno utemeljenih in sorazmernih razlogov.

8. Države članice na podlagi ustrezno utemeljenih in sorazmernih razlogov opredelijo vrste stavb, kot so posebne kategorije spomenikov, zgodovinske stavbe, vojaške stavbe in stavbe, ki se uporabljajo za namene nacionalne varnosti, kakor so opredeljene v nacionalnem pravu, ki bi morale biti izvzete iz obveznosti iz odstavkov 1, 2 in 3 ali za katere bi se te obveznosti morale uporabljati z ustreznimi tehničnimi prilagoditvami. Informacije o takih kategorijah stavb se objavijo prek enotne informacijske točke.

Člen 11

Dostop do stavbne fizične infrastrukture

1. V skladu z odstavkom 3 in brez poseganja v lastninske pravice ima vsak ponudnik javnega elektronskega komunikacijskega omrežja pravico, da na lastne stroške razširi svoje omrežje do točke dostopa.

2. Ob upoštevanju odstavka 3 ima vsak ponudnik javnega elektronskega komunikacijskega omrežja zaradi postavitve elementov zelo visokozmogljivih omrežij pravico do dostopa do katere koli obstoječe stavbne fizične infrastrukture, če je podvajanje tehnično neizvedljivo ali ekonomsko neučinkovito.

3. Vsi imetniki pravice do uporabe točke dostopa in stavbne fizične infrastrukture ugodijo vsem upravičenim pisnim prošnjam ponudnikov javnega elektronskega komunikacijskega omrežja za dostop do točke dostopa in stavbne fizične infrastrukture pod poštenimi, razumnimi in nediskriminatornimi pogoji, vključno s ceno, kadar je to ustrezno. Države članice lahko določijo podrobne zahteve v zvezi z upravnimi vidiki prošnje.

4. Vsak ponudnik javnega elektronskega komunikacijskega omrežja ima pravico, da v skladu z nacionalnim pravom, kadar stavbna fizična infrastruktura z možnostjo pridobitve optičnega priključka ni na voljo, svoje omrežje v dogovoru z lastnikom in/ali naročnikom zaključi v prostorih naročnika z uporabo obstoječe stavbne fizične infrastrukture, če je na voljo in je dostopna na podlagi odstavka 3, in če čim bolj zmanjša učinke na zasebno lastnino tretjih oseb.

5. Ta člen ne posega v lastninsko pravico lastnika točke dostopa ali stavbne fizične infrastrukture, kadar imetnik pravice do uporabe te infrastrukture ali točke dostopa ni njen lastnik, niti v lastninsko pravico tretjih strank, kot so lastniki zemljišč in stavb.

6. BEREC do 12. novembra 2025 po posvetovanju z deležniki, nacionalnimi organi za reševanje sporov in drugimi pristojnimi organi ali agencijami Unije v zadevnih sektorjih, kot je ustrezno, ter ob upoštevanju uveljavljenih načel in različnih razmer v državah članicah in v tesnem sodelovanju s Komisijo objavi smernice o pogojih za dostop do stavbne fizične infrastrukture, vključno z uporabo poštenih in razumnih pogojev, ter merila, ki bi jih pri reševanju sporov morali upoštevati nacionalni organi za reševanje sporov.

Člen 12

Digitalizacija enotnih informacijskih točk

1. Enotne informacijske točke dajo na voljo ustrezna digitalna orodja, na primer v obliki spletnih portalov, podatkovnih zbirk, digitalnih platform ali digitalnih aplikacij, ki omogočajo spletno uveljavljanje vseh pravic in izpolnjevanje vseh obveznosti iz te uredbe.

2. Države članice lahko po potrebi medsebojno povežejo ali v celoti ali delno integrirajo več obstoječih ali na novo razvitih digitalnih orodij, ki podpirajo enotne informacijske točke iz odstavka 1, da bi se izognili podvajanju digitalnih orodij.

3. Države članice določijo enotno nacionalno digitalno vstopno točko, sestavljeno iz skupnega uporabniškega vmesnika, za zagotavljanje nemotenega dostopa do digitaliziranih enotnih informacijskih točk.

4. Države članice zagotovijo ustrezne tehnične, finančne in človeške vire za podporo uvajanju in digitalizaciji enotnih informacijskih točk.

Člen 13

Reševanje sporov

1. Brez poseganja v možnost predložitve zadeve sodišču ima vsaka stran pravico, da predloži morebitni spor pristojnemu nacionalnemu organu za reševanje sporov, ustanovljenemu na podlagi člena 14:

(a) kadar se dostop do obstoječe infrastrukture zavrne ali kadar dogovor o posebnih pogojih, vključno s ceno, ni bil dosežen v enem mesecu od datuma prejema zahteve za dostop na podlagi člena 3;

(b) v zvezi s pravicami in obveznostmi iz členov 4 in 6, vključno s primeri, kadar zahtevane informacije niso zagotovljene v veljavnih rokih;

(c) kadar dogovor o usklajevanju gradbenih del na podlagi člena 5(2) ni bil dosežen v enem mesecu od datuma prejema uradne prošnje za usklajevanje gradbenih del, ali

(d) kadar dogovor o dostopu do stavbne fizične infrastrukture iz člena 11(2) ali (3) ni bil dosežen v enem mesecu od datuma prejema uradne prošnje za dostop.

Države članice lahko zagotovijo, da v primeru sporov iz odstavka 1, točki (a) in (d), kadar je subjekt, ki ga je operater zaprosil za dostop, hkrati subjekt, ki je upravičen do odobritve pravice poti do lastnine, na ali v kateri oziroma pod katero se nahaja predmet prošnje za dostop, lahko pristojni nacionalni organ za reševanje sporov reši tudi spore v zvezi s pravico poti.

2. Nacionalni organ za reševanje sporov iz odstavka 1 ob doslednem upoštevanju načela sorazmernosti in načel, določenih v ustreznih smernicah Komisije ali smernicah BEREC, izda zavezujočo odločitev za rešitev spora:

(a) v štirih mesecih od datuma prejema zahteve za reševanje sporov v zvezi s spori iz odstavka 1, točka (a);

(b) v enem mesecu od datuma prejema zahteve za reševanje sporov v zvezi s spori iz odstavka 1, točke (b), (c) in (d).

Navedeni roki se lahko podaljšajo le v ustrezno utemeljenih izjemnih okoliščinah.

3. V zvezi s spori iz odstavka 1, točke (a), (c) in (d), lahko nacionalni organ za reševanje sporov sprejme odločitev o določitvi poštenih in razumnih pogojev, vključno s ceno, kadar je to primerno.

4. Organi za reševanje sporov svoje odločitve objavijo, pri tem pa upoštevajo načeli zaupnosti in varovanja poslovnih skrivnosti. Enotna informacijska točka zagotavlja dostop do odločitev, ki jih objavijo organi za reševanje sporov.

Kadar se spor nanaša na dostop do infrastrukture operaterja in je nacionalni organ za reševanje sporov nacionalni regulativni organ, se po potrebi upoštevajo cilji iz člena 3 Direktive (EU) 2018/1972.

5. Ta člen dopolnjuje pravna sredstva in postopke v skladu s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter ne posega vanje.

Člen 14

Pristojni organi

1. Države članice ustanovijo ali imenujejo enega ali več pristojnih organov za izvajanje nalog, dodeljenih nacionalnemu organu za reševanje sporov v skladu s členom 13(1) (v nadaljnjem besedilu: nacionalni organ za reševanje sporov).

2. Nacionalni organ za reševanje sporov je pravno ločen in funkcionalno neodvisen od vseh omrežnih operaterjev in organov javnega sektorja, ki imajo v lasti ali nadzorujejo fizično infrastrukturo, ki je predmet spora. Države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad omrežnimi operaterji, zagotovijo učinkovito strukturno ločitev nalog, povezanih z nacionalnimi postopki reševanja sporov, in nalog enotne informacijske točke od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom.

Nacionalni organi za reševanje sporov delujejo neodvisno in objektivno ter ne zahtevajo ali sprejemajo navodil od nobenega drugega organa, kadar odločajo v zvezi s spori, ki so jim predloženi. To ne preprečuje nadzora v skladu z nacionalnim pravom. Samo pristojni pritožbeni organi so pristojni, da začasno prekličejo ali razveljavijo odločitve nacionalnih organov za reševanje sporov.

3. Nacionalni organ za reševanje sporov lahko zaračuna pristojbine za kritje stroškov izvajanja nalog, ki so mu dodeljene.

4. Vse strani, ki jih spor zadeva, v celoti sodelujejo z nacionalnim organom za reševanje sporov.

5. Naloge enotne informacijske točke iz členov 3 do 10, 12 in 13 opravlja en ali več pristojnih organov, ki jih imenujejo države članice na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, kakor je primerno. Za kritje stroškov izvajanja teh nalog se lahko za uporabo enotnih informacijskih točk zaračunajo pristojbine.

6. Odstavek 2, prvi pododstavek, se smiselno uporablja za pristojne organe, ki opravljajo naloge enotne informacijske točke.

7. Pristojni organi izvajajo svoje pristojnosti nepristransko, pregledno in pravočasno. Države članice zagotovijo, da imajo na voljo ustrezne tehnične, finančne in človeške vire za izvajanje nalog, ki so jim dodeljene.

8. Države članice prek enotne informacijske točke objavijo naloge, ki jih mora opravljati vsak pristojni organ, zlasti kadar so te naloge dodeljene več kot enemu pristojnemu organu ali kadar se dodeljene naloge spremenijo. Kadar je to primerno, se pristojni organi med seboj posvetujejo in sodelujejo pri zadevah skupnega interesa.

9. Države članice uradno obvestijo Komisijo o tem, kateri so vsi pristojni organi, ki so bili v skladu s tem členom imenovani za opravljanje funkcij iz te uredbe, in katere so njihove pristojnosti, ter o vsaki spremembi v zvezi s temi organi, in to pred začetkom veljavnosti takšnega imenovanja ali spremembe.

10. Zoper vsako odločitev, ki jo sprejme pristojni organ, je v skladu z nacionalnim pravom mogoča pritožba pri popolnoma neodvisnem pritožbenem organu, vključno s sodnim organom. Člen 31 Direktive (EU) 2018/1972 se smiselno uporablja za vsako pritožbo na podlagi tega odstavka.

Pravica do pritožbe v skladu s prvim pododstavkom ne posega v pravico strani, da spor predložijo pristojnemu nacionalnemu sodišču.

Člen 15

Kazni

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe in vseh zavezujočih odločitev, ki jih na podlagi te uredbe sprejmejo pristojni organi iz člena 14, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti primerne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 16

Pregled in spremljanje

1. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu do 12. maja 2028 predloži poročilo o njenem izvajanju. Poročilo vključuje povzetek učinka ukrepov iz te uredbe in oceno napredka pri doseganju njenih ciljev, vključno s tem, ali in kako bi lahko ta uredba dodatno prispevala k doseganju ciljev glede povezljivosti iz Sklepa (EU) 2022/2481.

Poročilo vključuje razvoj glede področja uporabe te uredbe, ki bi lahko vplival na napredek pri hitri in obsežni postavitvi zelo visokozmogljivih omrežij na podeželskih, otoških in oddaljenih območjih, kot so otoki ter gorske in redko poseljene regije, pa tudi na razvoj trga za infrastrukturo za telekomunikacijske stolpe in na uporabo različnih rešitev za vmesne povezave, vključno s satelitskimi vmesnimi povezavami pri digitalni povezljivosti visokih hitrosti.

2. Komisija lahko v ta namen od držav članic zahteva informacije, ki se predložijo brez nepotrebnega odlašanja. Države članice v tesnem sodelovanju s Komisijo prek Odbora za komunikacije, ustanovljenega na podlagi člena 118 Direktive (EU) 2018/1972, do 12. novembra 2025 zlasti določijo kazalnike za ustrezno spremljanje uporabe te uredbe ter mehanizem za zagotavljanje rednega zbiranja podatkov in poročanja Komisiji o tem.

Člen 17

Spremembe Uredbe (EU) 2015/2120

Uredba (EU) 2015/2120 se spremeni:

(1) v členu 2 se dodajo naslednje točke:

„(5) ‚medosebna komunikacijska storitev, neodvisna od številke' pomeni medosebno komunikacijsko storitev, neodvisno od številke, kakor je opredeljena v členu 2, točka 7, Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta (*);

(6) ‚domače komunikacije' pomeni katero koli medosebno komunikacijsko storitev na podlagi številke iz države članice potrošnikovega domačega ponudnika na katero koli fiksno ali mobilno številko iz nacionalnega načrta oštevilčenja iste države članice;

(7) ‚komunikacije znotraj EU' pomeni katero koli medosebno komunikacijsko storitev na podlagi številke iz države članice potrošnikovega domačega ponudnika na katero koli fiksno ali mobilno številko iz nacionalnega načrta oštevilčenja druge države članice.

(*) Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).";

(2) v členu 5a se vstavijo naslednji odstavki:

„7. Od 1. januarja 2029 ponudniki za domače komunikacije in komunikacije znotraj EU ne uporabljajo različnih maloprodajnih cen za potrošnike, če so sprejeta tehnična pravila o zaščitnih ukrepih, kot so ukrepi v zvezi s trajnostnostjo, pravično uporabo in bojem proti goljufijam. Komisija do 30. junija 2028 po posvetovanju z BEREC sprejme izvedbeni akt, s katerim določi navedena tehnična pravila v skladu s postopkom pregleda iz člena 5b.

8. Od 1. januarja 2025 lahko ponudniki prostovoljno izpolnjujejo obveznost neuporabe različnih maloprodajnih cen iz odstavka 7. Ti ponudniki so izvzeti iz obveznosti iz odstavka 1, ob upoštevanju politike poštene uporabe, da bi potrošnikom prej zagotovili koristi enakih maloprodajnih cen za domače komunikacije in komunikacije znotraj EU. V ta namen Komisija po posvetovanju z BEREC do 31. decembra 2024 sprejme izvedbeni akt o pošteni uporabi, ki temelji na vzorcih običajne uporabe, in ukrepih za boj proti goljufijam. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 5b(2).

9. Komisija po posvetovanju z BEREC do 30. junija 2027 pregleda ta člen in se lahko na podlagi ocene njegovega učinka po potrebi odloči, da bo predložila zakonodajni predlog za njegovo spremembo.

10. Ocena iz odstavka 9 vključuje:

(a) razvoj veleprodajnih stroškov, povezanih z zagotavljanjem komunikacij znotraj EU;

(b) razvoj konkurence na trgu za zagotavljanje medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke in trend maloprodajnih cen komunikacij znotraj EU v različnih državah članicah;

(c) razvoj želja potrošnikov ter izbiro posebnih ponudb in svežnjev, ki se ne zaračunavajo na podlagi dejanske porabe pri komunikaciji znotraj EU;

(d) morebitni učinek na nacionalne trge za zagotavljanje medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke in zlasti na maloprodajne cene, ki se na splošno zaračunajo potrošnikom, ob upoštevanju stroškov zagotavljanja komunikacij znotraj EU, ter morebitni učinek ukrepov na prihodke ponudnikov in, če je mogoče, naložbeno zmogljivost ponudnikov, zlasti glede na prihodnjo uvedbo omrežij v skladu s cilji glede povezljivosti iz Sklepa (EU) 2022/2481, kadar se dodatne pristojbine za komunikacije znotraj EU še ne uporabljajo;

(e) obseg uporabe, razpoložljivosti in konkurenčnosti medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, ali kakršnih koli alternativ komunikacijam znotraj EU;

(f) razvoj tarifnih shem v zvezi s komunikacijami znotraj EU in zlasti obseg, v katerem je izvajanje ukrepov iz odstavka 8 privedlo do rezultatov v smeri odprave razlik v maloprodajnih cenah za potrošnike med domačimi komunikacijami in komunikacijami znotraj EU.

11. BEREC za izvedbo ocene iz odstavka 9 redno zbira ustrezne informacije od nacionalnih regulativnih organov. Nacionalni regulativni organi lahko po potrebi zagotovijo te podatke tako, da se usklajujejo z drugimi pristojnimi organi. BEREC podatke, zbrane na podlagi tega odstavka, najmanj enkrat letno uradno sporoči Komisiji. Komisija jih objavi. Da bi BEREC lahko izpolnil svoje obveznosti iz tega odstavka, so ponudniki dolžni sodelovati, tako da ustreznim nacionalnim organom zagotavljajo zahtevane podatke, vključno z zaupnimi podatki.“;

(3) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 5b*

Postopek v odboru

1. Da bi Komisija lahko izpolnila svoje obveznosti na podlagi člena 5a te uredbe, ji pomaga Odbor za komunikacije, ustanovljen s členom 118(1) Direktive (EU) 2018/1972. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicevanju na ta člen se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.“;

(4) v členu 10(5) se datum „14. maja 2024“ nadomesti z datumom „30. junija 2032“.

Člen 18

Razveljavitev

1. Direktiva 2014/61/EU se razveljavi z učinkom od 11. maja 2024.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena, kadar se določbe te uredbe, ki nadomeščajo določbe Direktive 2014/61/EU, uporabljajo od poznejšega datuma, naslednje ustrezne določbe navedene direktive ostanejo v veljavi do istega datuma, kot je navedeno v nadaljevanju:

(a) člen 4(2) in (3), člen 4(4), prvi stavek, člen 6(1), (2), (3) in (5) ter člen 7(1) in (2) navedene direktive ostanejo v veljavi do 12. maja 2026;

(b) člen 8(1) do (4) navedene direktive ostane v veljavi do 12. februarja 2026.

3. Sklicevanje na razveljavljeno direktivo se šteje kot sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge.

Člen 19

Začetek veljavnosti in uporaba

1. Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

2. Začne se uporabljati 12. novembra 2025.

3. Z odstopanjem od odstavka 2 tega člena se:

(a) člena 5(6) in 11(6) uporabljata od 11. maja 2024;

(b) člen 17 uporablja od 15. maja 2024;

(c) člen 10(1), (2) in (3) uporablja od 12. februarja 2026;

(d) člen 4(3), člen 6(1), člen 7(2) in (3) ter člen 12(1), (2) in (3) uporabljajo od 12. maja 2026.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 29. aprila 2024

Za Evropski parlament	*predsednica*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	M. MICHEL

PRILOGA

Korelacijska tabela

Direktiva 2014/61/EU	Ta uredba
Člen 1(1)	Člen 1(1)
Člen 1(2)	Člen 1(3)
Člen 1(3)	Člen 1(3)
Člen 1(4)	Člen 1(2)
—	Člen 1(4)
—	Člen 1(5)
Člen 2	Člen 2
Člen 3(1)	Člen 3(11)
Člen 3(2)	Člen 3(1)
—	Člen 3(2)
—	Člen 3(3)
—	Člen 3(4)
Člen 3(3)	Člen 3(5)
—	Člen 3(6)
Člen 3(3), drugi pododstavek	Člen 3(7)
Člen 3(4)	Člen 13(1)(a)
Člen 3(5)	Člen 13(2)
	Člen 13(3)
	Člen 13(4), drugi pododstavek
—	Člen 3(8)
—	Člen 3(9)
—	Člen 3(10)
Člen 3(6)	Člen 3(12)
—	Člen 3(13)
Člen 4(1)	Člen 4(1)
Člen 4(2)	Člen 4(3)
—	Člen 4(2)
Člen 4(3)	Člen 4(1)
	Člen 4(3)
Člen 4(4), prvi stavek	Člen 4(3)
—	Člen 4(4)
Člen 4(4), drugi in tretji stavek	Člen 4(1), drugi in tretji pododstavek
Člen 4(5)	Člen 4(5)
Člen 4(6)	Člen 13(1)(b)
	Člen 13(2)(b)
Člen 4(7)	Člen 4(6)
	Člen 4(7)

Direktiva 2014/61/EU	Ta uredba
Člen 4(8)	Člen 4(8)
Člen 5(1)	Člen 5(1)
Člen 5(2)	Člen 5(2)
—	Člen 5(3)
—	Člen 5(4)
Člen 5(3)	Člen 13(1)(c)
Člen 5(4)	Člen 13(2)(b)
	Člen 13(3)
Člen 5(5)	Člen 5(5)
—	Člen 5(6)
Člen 6(1)	Člen 6(1)
Člen 6(2)	—
Člen 6(3)	Člen 6(1)
Člen 6(4)	Člen 13(1)(b), člen 13(2)(b),
Člen 6(5)	Člen 6(2)
—	Člen 7(1)
Člen 7(1)	Člen 7(2)
Člen 7(2)	Člen 7(3)
—	Člen 7(4)
Člen 7(3)	Člen 7(5)
—	Člen 7(6)
	Člen 7(7)
	Člen 7(8)
	Člen 7(9)
	Člen 7(10)
	Člen 7(11)
	Člen 7(12)
Člen 7(4)	—
—	Člen 8
—	Člen 9
Člen 8(1)	Člen 10(1)
Člen 8(2)	Člen 10(2)
Člen 8(3)	Člen 10(6)
Člen 8(4)	Člen 10(7)
	Člen 10(8)
Člen 9(1)	Člen 11(1)
Člen 9(2)	Člen 11(2)
Člen 9(3)	Člen 11(3)
	Člen 13(1)(d)
	Člen 13(2)

Direktiva 2014/61/EU	Ta uredba
Člen 9(4)	Člen 11(3)
Člen 9(5)	Člen 11(4)
Člen 9(6)	Člen 11(5)
—	Člen 11(6)
—	Člen 12
—	Člen 13(1), drugi pododstavek
—	Člen 13(4), prvi pododstavek
—	Člen 13(5)
Člen 10(1)	Člen 14(1)
Člen 10(2)	Člen 14(2) in člen 14(3)
Člen 10(3)	Člen 14(4)
Člen 10(4)	Člen 14(5)
—	Člen 14(6)
—	Člen 14(7)
Člen 10(5)	Člen 14(9)
Člen 10(6)	Člen 14(10)
Člen 11	Člen 15
Člen 12	Člen 16(1)
—	Člen 16(2)
—	Člen 17
—	Člen 18
Člen 13	—
Člen 14	Člen 19
Člen 15	—